AZTAG
JOURNAL ARMÉN. QUOTIDIEN
B. P. 587
BEYROUTH, Liban
Directeur-Propriétaire
HAIG BALIAN

ԳԻՆԵՐԸ
ՍԻՒՐԻՈՅ ամր. 550, վեցամսեայ 300 ՈՒ.Դ.
ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆ, տարի. 7, վեցամսեայ 4 ոսկի

ԱԶԴԱԿ

ՕՐԱԹԵՐԹ
ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԳԻՏԱԿԱՆ

ارتـــاك
جريدة سياسية ادبية اقتصادية عمة

ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ ՑՈՒՆԻՍ 1933 — 15 — ՉՈՐՔԷ ՀԱՍՏ 2,50 Ս.Դ.

Է. ՏԱՐԻ | Ամեն առաւոտ պէտք է բերէ բերթը ցմտրեցին հասցէին | Տնօրէն — Խմբագիր՝ ՀԱՅԿ ՊԱԼԵԱՆ | Չհրատարակուած ձեռագիրները չեն վերադարձուիր | Թիւ 71 (909)

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ

ՀԱՅ ԳՐՈՂՆԵՐՈՒ ԸՆԿԵՐԱԿՑՈՒԹԻՒՆԸ

Մեծ պատերազմէն յետոյ գաղթաշխարհի մէջ կազմուեցաւ ու կը կազմուին դեռ զանազան հայրենակցական միութիւններ, կրթական, Մարմնամարզական, Բարեգործական չատ մը կազմակերպութիւններ։

Եւ սակայն մենք չի կարողացանք ունենալ համաշխարհային պատերազմէն անմիջապէս յետոյ, հայ գրագէտներու, մտաւորականներու ընդհ. միութիւն մը, ոնկերակցութիւն մը։

Այսօր օրօրոցի երախան իսկ գիտէ, որ հայ ժողովուրդի մտաւորականութեան ընտրանիին մէկ խիստ կարևոր մասը զոհ գնաց Ապրիլեան եղեռնին։ Այդ զարհուրելի ազգային աղէտէն յետոյ մեզի Աստուած արտասահման, Հայաստանի և իր դրացի երկիրներու վերապրող հին և նորահաս գրողները։ Ասոնք, ջժբախտաբար ոչ մէկ լուրջ ուշադրութիւն դարձուցին ստեղծելու գրական հողի վրայ մէկ ճակատ։ Անոնք չի կարողացան կերտել բարոյական այն ջերմ և գեղեցիկ չէնքը, որուն մէջ գային և մէկտեղուէին առհասարակ հայոց գրականութեան, մտքին և արուեստին ծառայող բոլոր արդիւնաւոր մշակները։

Շնորհիւ ընդհանուր այդ միութեանը պակասին, ինչպիսի՛ գրական նորածիլ ուժեր, տաղանդներ, գտնուելով գծէն, բարոյական առողջ շրջանակէ մը դուրս, սպառեցան, հատան, յուսահատ, բարոյալքուած, շատ անգամ ունենալով նաև նիւթական զգալի տագնապներ, նեղացուցիչ զրկանքներ։

Ի հարկէ, Պոլիս, Եգիպտոս, Փարիզ, Ամերիկա և այլն ունեցան իրենց գրական գեղարուեստական միութիւնները։ Բայց առանք ալ երկար կեանք չի կարողան ունենալ։

Իրենց շքեղ ծրագիրները, նպատակները Աստուած ծրագիրը և նպատակ, Քուղքի վրայ, առանց գործադրուելու և տևական կեանք մը ունենալու։

Եւ սակայն, պէտք էր, որ գաղթաշխարհի համակ հայ գրողները ունենային վերջապէս իրենց ընկերակցութիւնը, դրուած խիստ ամուր և հաստատ գետնի վրայ։ Ընկերակցութիւնն մը՝ որուն անդամակցին բոլոր հայ գրագէտները, առանց կուսակցական և այլ խորութեանց, տարբերութեանց։

Այսպէս կ'ըսենք, որովհետև արուեստագէտին միակ մտահոգութիւնը գեղեցիկն ու ճշմարիտն է։

Ահա, մեր գրասեղանին վրայ ունինք Հայ Գրողներու Ընկերակցութեան ծրագիր-կանոնագիրը, փոքրիկ տետրակ մը, որուն մէջ ամփոփուած են սոյն ընկերակցութեան նպատակն ու յառաջադրութիւնները։ Առաջին քարը նետողը Փարիզն է։ Հայ գրողներու այս ընկերակցութիւնը վաւերացուած է պաշտօնապէս Ֆրանս. կառավարութենէն, վերջերս։

Ընկերակցութեան նպատակն է.

ա) Իրաւական, բարոյական և իր ունեցած գրաժական ազդեցութեամբ, նիւթական օժանդակութեան հասնիլ իր անդամներուն։

բ) Հայ գրականութիւնը և մշակոյթը ճանչցնել Ֆրանսացի ժողովուրդին և փոխադարձաբար Ֆրանսական լեզուն և մշակոյթը ճանչցնել հայ ժողովուրդին և Արևելքի զրացի ազգերուն։

գ) Պաշտպանել իր անդամներուն հեղինակի իրաւունքը։

դ) Սահմանել գրական մրցանակներ։

ե) Կապ պահել օտար գաղութներու հայկական նման մարմիններու և հայ գրողներու հետ։

զ) Կապ հաստատել Ֆրանսական նման կազմակերպութեանց հետ։

է) Մղում տալ իր անդամներուն գրական ստեղծագործութեանց։

Յօդ. 5.— Ընկերակցութիւնը կը վայելէ եզկրին օրէնքներու ընձեռած իրաւունքները, համաձայն ընկերակցութեանց 1 Յուլիս 1901ի օրէնքի տրամադրութեանց։

Յօդ. 8.— Ընկերակցութեան կրնան անդամակցիլ բոլոր հայ գրողները — գրական, գեղարուեստական, գիտական հրատարակութեանց հեղինակներ կամ հրապարակագիրներ — որոնք կը բնակին Ֆրանսա կամ հովանաւորութեան կամ հոգատարութեան տակ գտնուող երկիրներուն մէջ։

Մենք մէջբերումներ ըրինք միայն կարևորագոյն կէտերէն։ Ծրագիր-կանոնագրին մէջ ամփոփուած Հայ Գրողներու Ընկերակցութեան նպատակները ուղիղ են և ճիշդ։ Կը մնայ միայն գանոնք գործադրել յարատևութեամբ, անսպառ կորովով և կամքով, առանց յուսահատելու, վհատելու, լուծուելու։

Պէտք է աւելցնենք, որ Հայ Գրողներու Ընկերակցութեան հիմնադիր անդամները, բոլորն ալ — հին թէ նոր սերունդի պատկանողներ,— արդէն արժէքաւոր և տաղանդաւոր գրողներ են։ Եւայս անգամ խնդրին մօտեցած են խիստ մեծ լրջութեամբ և ծանրութեամբ։

Արդեօք Հայ Գրողներու Ընկերակցութեան գործը յաջողի, պէտք է, ի հարկէ, որ անոր շուրջ բոլորուին Ֆրանսայի և աւտր հովանաւորութեան կամ հոգատարութեան տակ գտնուող բոլոր երկիրներու հայ հին և երիտասարդ գրողները։

Հոս, մտանաւորելով մեր խօսքը Լիբանանի և Սիւրիոյ մասին, կը փափաքէինք սրտագին, անկեղծօրէն, որ իսկոյն Հայ Գրողներու Ընկերակցութեան մասնաճիւղ մը կազմուէր, կապուելով Փարիզին, կեդրոնին։

Սիւրիան և Լիբանանը արդէն իրենց մէջ կը հաշուեն յայտնի գրագէտներ, ինչպէս և նոսրեր, որոնք չեն ունեցած մինչև հիմա նման ընկերակցութիւն մը։

Անհատական լաւ առիթ մը, համախմբելու հայ գրականութեան ու հրապարակագրութեան նուիրուած բոլոր ուժերը՝ մասնաճիւղ մը մէջ, որը կը կապուի ըստ մեր մէջ բերած կանոնագրին՝ Փարիզի, կեդրոնին։

Սիւրիան և Լիբանանը Ֆրանսական հոգատարութեան ներքեւ գտնուելով, եթէ կազմուի այդ մասնաճիւղը՝ ան արդէն հաստատուած կ'ըլլայ, ըստ կանոնագրութեան, հոգատար իշխանութեան կողմէ եւ կը նկատուի որպէս իրաւական անձ։

Մենք այն հաւտոզումն ունինք, որ նման մասնաճիւղ մը շուտով կը կազմուի և կ'ունենայ օգտաշատ ու բեղմնաւոր գործունէութիւն մը։

ՀԱՅԵՐԸ ԼԻԲԱՆԱՆԻ ՄԷՋ

ԱՐԱԲ ԲԱՆԱՍՏԵՂԾՈՒԹԵԱՆ ՓԱՌՔԻ ԿՈԹՈՂՆԵՐԷՆ ՄԷԿԸ ՀԱՅ ՄԸՆ Է

Էթիպ Իսհագի գրականութիւնը

8. Հրապարակախօսութիւններ.— Անժխտելի իրականութիւն մըն է թէ մատնանշաւոր գրողներ, տաղանդաւոր հրապարակախօսներ չեն։ Նոյն պէս, ո՛չ ալ նշանաւոր հրապարակախօսներ, կարող գրագէտներ։ Սակայն խնդիրը բոլորովին կը տարբերի երբ հարցը կատարեալ Էթիպ Իսհագի վերոյիշեալ ճիւղերու մէջ ունեցած կարողութեանց։ Զգալուն բանաստեղծ, հմուտ գրագէտ և անգերազանցելի ու մագնիսացնող հրապարակախօս մըն էր Էթիպ։ Այժմ կանանգ ուսումնասիրել այս խորհրդաւոր տաղանդը ոլպէս հրապարակախօս։

Ձեմ գիտեր ուր, բայց լաւ կը յիշեմ որ կարդացած եմ պատմութիւն մը որուն հասնելու համար հովիւ մը իր ոչխարները ձօրն ի վար ողով անուանելէ և ծառաձգելէ վերջ կը կարողանայ իր արիւնոտ քաղցր ձայնին զօրութեամբ զանոնք ձօրն անգամ դեռատիկն վերագարձնել առանց ձգելու որ ջուրը խմեն։

Ի՛նչ մեծ նմանութիւն հովիւին ու իր ոչխարներուն և Էթիպին ու զինք ունկնդրող ամբոխին միջև։ Հայաթօս մըն էր Էթիպ, եթէ երբեք ներելի է այսպիսի բառ մը գործածել իր հրապարակախօսական տաղանդը որակելու։ Կը հայհոյէր, կը մագնիսացնէր, և վերջապէս անհեհանելի ու աներևոյթ ուժով մը ունկնդիրները իրեն կը ձոգէր։ Եգիպտոսի մէջ իրեն կ'ըսեն եղեր թէ, պէտք էր իրենցմէ հարիւր տարի առաջ կամ հարիւր տարի յետոյ գար որ զիրենք իր ունկնդրող գերիները չըլներ։

Անգամ մը Ամերիկեան Համալսարանի ամավերջի հանդէսէն յետոյ, երբ ժողովուրդը կը ցրուէր՝ Էթիպ անմոլար պէս տեղանի մը վրայ կ'ելլէ ու կը սկսի խօսիլ։ Կայծակի արագութեամբ լուր կը տարածուի թէ Էթիպ պէկ կը խօսի, և հանդիսականները, չտերը փողոցէն եռ կը վերադառնան ու բոլորտիքը կը խռնուին։ Հոս Էթիպ մէկ ժամէ աւելի խօսի բոլոր ունկնդիրները ափ ի բերան ձգելով, որոնք մոխիկ կ'ըլլան յոնկայս, առանց նստելու պէտքը զգալու։

Անշուշտ այսպիսի մեծ հրապարակախօսի համբաւ մը տեղծելու համար իր անուան չուրջ, Էթիպ բացառիկ եւ բնածին կարողութիւններով օժտուած էր, սուր յիշողութիւն, արագքինի պատկառելի երևոյթ և հնչեղ ձայն։ Բայց հեռանալ ազգակներն ալ որ ինք զարգացուց, մեծապէս օգնեցին այս ուղղութեամբ, լեզուի մաքրութիւն, նիւթի դասաւորում և զոյն ներկայացնելու կերպը։ Էթիպ չ'ա սուր յիշողութիւն ունէր։ Գրեթէ Գուրանը, Միլթէնէպի և Հարիրի գործերէն չտերը գոց գիտէր։ Շատ հետաքրքրական են իր ընկերներուն գրած այս ձև բանտեղծական նամակները։ Փրօֆ. Ղուրպան ակնարկելով Էթիպի հրապարակախօսական կարողութեան կ'ըսէ, «Ես այս տարիքիս (վաթսուն) հասած եմ, և տակաւին Էթիպի պէս կարող հրապարակախօսի մը չեմ հանդիպած»։

Իր լ'ն նշանաւոր ճառը Պուլթրօս Պուլթանիի մահուան առթիւ խօսածն է։ Այդ ժամանակ ինք ծանր հիւանդ էր։ Երբ իրեն կ'ըսուի թէ իր ուսուցիչը նշանաւոր գրագէտ Պուլթանի ո՛չ ևս է՝ անմիջապէս անկողինէն դուրս կը ցատկէ, և հակառակ բժիշկներու դիմադրութեան և իր սիրելիներուն թախանձանքին՝ յուղարկաւորութեան ներկայ կը գտնուի։ Գերեզմանատան մէջ բարձր դամբանի մը վրայ կ'ելլէ ու իր կարապի երգը կ'երգէ։ Ի՛նչ բանախօսութիւն։ Բոլորովին յուզուած և իր քունքերը պայթեցնելու աստիճան, ինչպէս կ'ըսեն արաբերէնի մէջ, կը խօսի։ Մոմ վաճառալ բազմութիւն մը կազմող ներկաներուն բոլորն ալ կուլան։ Այս իր վերջին և գլուխ գործոց բանախօսութիւնը կ'ըլլայ։ Շատ նուրբ դարձուածքներ կը գործածէ այս առթիւ, և ի մէջ այլոց կ'ըսէ, «Ես վանկ մը ատրվեցնողին՝ ես գերին եմ։ Իսկ դուն, ո՛վ Պուլթանի, որ կրթութեանս և զարգացումիս հիմնաքարերը դրիր, ըսէ՛ք ի՛նչը ըլլամ»։

***

Իբրև բանասեղծ, գրագէտ և հրապարակախօս Էթիպ սիրան մըն է։ Բայց իր գործունէութիւնը այս երեք մարզերու մէջ չէ՛ որ կը պարփակուի։ Իբրև մտաւորական և իր ժամանակուան է՛ն զարգացած դէմքերէն մին՝ Էթիպ ուրիշ մարզերու մէջ ևս մեծ ծառայութիւն մատուցած է Սիւրիոյ ու Եգիպտոսի։

Նախ պէտք է ընդունինք թէ մարդ բնածին կարողութիւններով կը ծնի։ Այս տեսակէտէն Էթիպ լիառատ օժտուած էր։ Ծաղողութեան երկրորդ պայմանը ուխտաւորութիւնն է։ Այս երկու տեսակէտներն են որ մարգուս ապագան կը կերտեն։ Ասոնցմէ Էթիպ պէտք եղածէն աւելի ունէր։ Բնածին կարողութիւններով օժտուած, և չարաչար այս խառտ մըն էր։ Հակառակ չատ վատնգաւոր հիւանդութենէ ապաքինելուն, դարձեալ, նոյն իսկ սնարին մէջ կ'աշխատէր։ Այո՛, թերևս պատճառ եղաւ որ օր առաջ գերեզման իջնէ, բայց չ'ա կարճ ժամանակու ։ մը ընթացքին իր անունը անմահացուց և քրաւ ան՝ ինչ որ ուրիշներ տարիներու ընթացքին պիտի չի կրնային վերջացնել։ Ու մի՛թէ նախընտրելի չէ կարճ և բեղմնաւոր կեանք մը, քան տարիներով ծանրաբեռնուած մտուղ կեանք մը։

Երբ փառքի գագաթնակէտին հասաւ իբրև զարգացած անձնաւորութիւն, սկսաւ իր վարդապետութիւնները տարածել։ Այս առթիւ պէտք է յիշենք որ անդամ ըլլալով Ազատ Ուրնամդիրներու միութեան, մեծապէս ազդուած է անոր սկզբունքներէն։

Իր առաջին գաղափարական քշնամին Նափոլէոնն էր։ Բնաւ չէ սիրած զայն, և ո՛չ միայն Նափոլէոնը, այլ բոլոր արիւնարբու բռնակալները հոգւով առած է։ Ճաճախ անոր ակնարկելով ըսած է, «Ո՛վ է Նափոլէոն, — մարդասպան, աւազակ, առեւանգող մը»։ Ըստ իրեն այն է մեծ մարդը որ «աշխարհ կը ձգէ աւելի լաւ վիճակի մը մէջ, քան որ ինք գտած էր զայն»։ Շինարարութիւններ ընել, ժողովուրդներ զարդացնել, համամարդկային եղբայրութիւն տարածել՝ ասոնք էին իր իդէալները։

Շատ մեծ գոհաբերող ոգի ունէր։ Այս իր վարդապետութեան սկզբունքներէն սէկն էր։ Օգնել ուրիշին իր վիճակին ներած չափով, ծառայութիւն մատուցանել, բարիք ընել, բարի ըլլալ։ Ասոնք էին իր հրապարակախօսութեան նիւթերէն չտերը։ «Բարձրաղաղակ կը կրկնէր, «Ապրեցէ՛ք ուրիշներուն համար որ ուրիշներն ալ ձեզի համար ապրին»։

Երկրորդ թշնամին կրօնաւորներն էին։ Հոգեվարքի միջոցին երբ քահանայ մը կը բ'րեն խոստովանութեան արարողութեան համար՝ «Մի վրդովէ՛ զիս, թող հեռանայ, չե՛մ ուզեր տատանայ մը տեսնել» կ'ըսէ։ Այս չի նշանակեր թէ Էթիպ անաստուած մըն էր։ Կը հաւատար Աստուծոյ, կը քարոզէր թէ մարդ Ամենակարողի մը ներկայութիւնը պէտք է զգայ, բայց, չէր կրնար ըմբռնել թէ ինչո՞ւ Լիբանանի մը պէս փոքրիկ երկրի մը մէջ հարիւրէ աւելի կրօնական աղանդներ գոյութիւն ունենային։ Ջալ համոզուած էր որ այս բազմազանութիւնը կարգ մը անձնական գաղտ չահերէ ղեկավարներու գործն էր որ պատճառ եղած էր այս երկրին զատակներուն միջև գոյութիւն ունեցող արիւնահոսիկ պատկառանք։ Հոս միջնակետ կերպով ըսենք թէ ժամանակին, ինչպէս մեր մէջ բազմաթիւներ հայ չէին համարուէր, կամ իրենք նոյն իսկ կ'ըսէին, «Մենք հայ չենք, բողոքական ենք», նոյնպէս ալ Էթիպի ժամանակ (թէեւ այսօր ալ որոշ չափով մեղմացած, բայց տակաւին գոյութիւն ունի) Լիբանանի մէջ կրօնական բաժանումները ազգութիւններու տարբերութենէն պէս խորթ էին։

Նորպէս կը հաւատար թէ երկրի մը զարգացման մէջ կինը մեծ գեր ունի։ Թէ գրիչով և թէ՛ գործունէութեամբ մեծ ջանք թափեց իգական սեռը կրթելու համար։ Ջանք ֆէմինիսթ մը, բայց իգական սեռը պաշտպանող մըն էր։ Ուրոպա տեսած ու զարգացած՝ չէր կրնար հանդուրժեր որ իր հայրենիքին կիները այդքան յետամնաց ըլլային, ուստի ինք ո՛չ թէ Սիւրիոյ՝ այլ Մերձաւոր Արևելքի առաջին դէմքերէն է որոնք սկսան կնոջ վիճակը բարւոքել ընկերութեան մէջ։

(Շար.) (6) Ս. ՎԱՐԺԱՊԵՏԵԱՆ

ՌՈՒՄԱՆԱՀԱՅ ԿԵԱՆՔ

Սեփական Թղթակցութիւն «ԱԶԴԱԿ»ի

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՄԵՐԳ

Պուքրէշի «Կոմիտաս» երաժշտական Միութիւնը, 24 Մայիս Չորեքշաբթի գիշեր, հրապարակի չքեղագոյն սրահներէն մէկուն «Տալլէա»ի սրահին մէջ տբաւ իր տարեկան երկրորդ երգահանդեսը՝ 300է աւելի հայ և օտար ընտիր հասարակութեան մը ներկայութեան։

Ռումանահայ ծանօթ քննադատ— երաժշտագէտ պրն. Էմանոէլ Զոմաք, ռումանները լեզուով հանդէսին բացուելը րրաւ հայ երաժշտութեան նուիրուած բանախօսութեամբ մը։ Պրն. բանախօսը, իբրև քաջածանօթ մէկը հայ երաժշտութեան, անոր ծագումէն մինչեւ մեր օրերը ունեցած կեանքը հակիրճ կերպով նկարագրեց, չեչտելով անոր կրած ազդեցութիւնը Հայաստանի հարևան ժողովուրդներէն, մասր իբր պատճառ բերելով առաւելապէս քաղաքական վերիվայրումները՝ ինչպէս նաև անոր ներմուծած ազդեցութիւնը՝ յետոյ վրայ, որուն իբրեւ ազգակ ծառայողներ յիշեց հայ ժողովրդական երգիչները,— գուսաններ (աշուղ), ինչպէս Սայաթ— Նովա, Նահապետ—Քուչակ ևն. որոնք հայ ժողովուրդի տառապանքին ու ցաւն ծութեան թարգմանը կը հանդիսանային իրենց յուզող և խանդավառող երգերովն ու նուագներովը։

Պրն. դասախօսը, իւ վերջոյ կանգ առնելով Կոմիտաս Վարդապետի մեծուկ հասակին մէջ իսկ երաժշտութեան հանդէպ ունեցած բա՛ւուն սիրոյ և արաւտկարգ ընդունակութեան վրայ՝ եղրակացուց,— Կոմիտասը միա՛կը եղաւ, որ հայ երաժշտութիւնը ազատեց աւերմէ եւ անճոռնի զգեստաւորուէ, կոկեց յղկեց, օր չնորհիւ իր հանճարեղ կարողութեան դայն իրեն հնազանդեցուց, և վերջապէս՝ միակը աշխատանքի, գծուածին սիրոյ և ոգւոյին կարողացաւ մղող իր երգերը ա՛նպատիր կատարելութեան մը հասցուց՝ որ մինչզգային երաժշտական աշխարհը սիրայօժար բացաւ իր գիրկը ատնելու համար զանոնք ընարբեցելներուն մէջ։

Յետոյ Օր. Սվաճեան իր յատակ եւ փափուկ ձայնովը երգեց «կռունկը» եւ «Ջիլէ, Ջիլէն» որ հասարակութեան անգուլ ծափահարութեան և խնդրանքին վրայ կրկին երգեց, բա՛ւուն ծափեր խլելով հիացողներէն։ Օր. Հ. Կրիւնեփեան Ջերեփինեի, որ դաշնակով կ'ընկերանար մեներգին, յօդող կերպով նուագեց նոյն պէս եւ Եւրոպական կտորներ։

Պրն. Վ. Մուլիկեան երգեց «Սիրուհիս» իր հնչեղ եւ ուժեղ ձայնով, որուն ևս դաշնակով կ'ընկերանար Օր. Ջերենինեն։ Պրն. Կ. Աւագեան և իր արուեստակիցները լարաւոր խառնուածով նուագեցին մ'յնքան ճկունութեամբ— Ալեքսանտրիոր «PetiteJute Armenian-usse», Կոմիտասի եւ Նիմալեան կտորներէն, ինչպէս—«Ալագեզ սարն ամպլաս», «Հով արէք» ևայլն, արժանանալով խլացուցիչ ծափերու։

Երգչախումբը պրն. Մարչել Պոթէզի հմուտ ղեկավարութեամբ անսիրնապէս երգեց հեռաւոր կտորները.— «Ասենայնի», «Սուրբ, սուրբ», «Լուսնակն անուշ», «Ամպլաս ձիւն չի գալիս», «Անձրեւ եկաւ», «Կալի երգը», «Մարերի վրվ գնաց», «Էս գիշեր լուսը ռեսայ», «Հո՛յ նազանիմ», «Հո՛վ լինի» ևն. եւ հասարակութեան պահանջին վրայ «Լո, Սիփանայ սէգ», ռամկերգը, որ ուրախութեան ծափերու տուին մեծ։

Հանդէսին ներկայ էին նաև Պուքրէշի ակնառու գէմքերէն հայազգի նախկին նախարար պրն. Լ. Գրիգորեանցը— նաչ, յայտնի փաստաբան պրն. Հ. Ազնաուրեան, պետական երաժշտանոցի ուսուցիչներէն Օր. Մուզիչեսքու, պրն. Ս. Փոփէսքու, գրագէտ—գրաքննադատ պրն. Փաուլ Զարիֆոփոլ, որոնք իրենց հիացումը յայտնելով մեկնեցան հայ երաժշտութեան մասին։

Հանդէսի յաջողութեան համար, պէ՛տք է ըսել որ Տէր և Տիկ. Ա. Մանասեանն մեծ ջանք թափեցին։

Այս տարի, Ռումանիոյ մեծագոյն օրաթերթերէն Տիմիճեացպի Մայիս 30ի թիւին մէջ, յայտնի գրագէտ և հրապարակագիր պրն. Ռ. Նօթարա իր գրած մէկ յօդուածը կը վերջացնէ այսպէս.—

«Հայ ժողովրդական երաժշտութեան յատկանշական գիծը միայն արեւելեանը չէ, այլ կը ներկայացնէ լաւ չրջագծուած մեղեդիական գիծ մը, կազմուած մեղմ և սահուն էնհարմոնիներէ։ Ընդհանրապէս չատ գեղեցիկ է ան։

«Հայ երաժշտութեան այս ցոյցը, որ մեծ պատիւ կը բերէ հայ ազգին, ապացոյցն է ամուր և լուրջ մշակութային խորքի»։

ԳԹ. ԽԱՉԻ ՀԱՆԴԷՍԸ

Ռումանահայ Գ.Թ. Խաչի Պուքրէշի մասնաճիւղը, կիրակի, 28 Մայիս, կէսօրէ յետոյ, «Րոֆֆլր» Մշակութային Միութեան սրահին մէջ տուաւ իր տարեկան հանդէսը, հաւ բազմութեան մը ներկայութեան։

Հանդէսը բացուեցաւ յայտարարեց Տիկ. Գօյաճեան, և Գ.Թ. Խաչի վերջին 8 ամսեայ գործունէութեան զեկուցուցը բրաւ։

Այս ժրաչան Տիկիններ ու Օրիորդները իսկապէս հիացուց կը պատճառեն մարդուն. անոնք հակառակ անհատական ծանր տագնապին՝ ամէն ճիգ կը թափեն օգնութեան հասնելու համար իրենց ձեռք կարկառող չքաւոր ուսանողներուն հնարաւորութիւն ընծայելով անոնց չարունակելու իրենց ուսման ընթացքը, կը զգեստաւորեն տղաքս աչակերտներ, կը խնամեն անկարողներ, կը դարմանեն յուսահատութեան մատնուած հիւանդներ, ի հարկին օգտախնամութեան ալ ղրկելով զանոնք։

Անոնք, 8 ամսուայ ընթացքին գործանած են 20 հիւանդներ, անոնց սբնունդին եւ գեղին համար ծախսելով 20,000 լէյի մօտ գումար մը, օգտախնամութեան ղրկուածներուն՝ 3,500 լէյ, ուսանողներուն՝ 2,562 լէյ արժագրած են։ Վերջապէս, իրրեւ գթութեան գործեր անոնք ամենուն ալ հասած են, ընելով իրենց կարելին։ Բացած են կարեձեւի արհեստանոց մը հասեստ պատաններու համար, որ հետզհետէ ընդարձակուելով, գործ է հայթայթած գործազուրկ հայ Օրիորդներու։

ՄՈՒՍՕԼԻՆԻ ԵՒ ԿԻՆԵՐԸ

Բոլոր ազգերը ունին վերջապէս ազգերգական վերլուծութիւն ի՛նչ պիտի ըլլայ Իտալիա, եթէ օր մը վերջապէս մեռնի Մուսոլինին:

Այս հարցումին իզպելլեն կը պատասխանէ հետեւեալ ձեւով.

— Եթէ գործիչ մը, պետական դէմք մը, հերոս մը, ներկային, միխայն ներկային համար կ'աշխատի, իր գործը աղէտալի վերլուծութիւն մը կ'ունենայ, նայ ապահովաբար: Իր գործը դատապարտուած է սեռնելու: Մուսոլինիի պարագան տարբեր է սակայն: Այս հանճարեղ մարդը, իր ազգութեան պատրաստեց առողջ և ուժեղ սերունդ մը՝ հայրենիքին համար: Այս սերունդը, իր պետին մահէն յետոյ պիտի ըլլայ աւելի ուժեղ, աւելի զօրաւոր: Այս սերունդը չարունակողը պիտի ըլլայ Մուսոլինիի գործին: Անիկա պիտի անվանացնէ Իտալիոյ քաղաքականութիւնը:

Նոր հարց մը: Իտալական քաղաքական և զինուորական նոր կրթութիւնը:

— Իտալիոյ մէջ կան մանուկներ ու պատանիներու, երիտասարդներու զինուորական դասակարգութեամբ կազմակերպուած բանակներ: 8էն մինչև 18 տարեկան ազգ կը տրուի կանոնաւոր զինուորական կրթութիւն: Անոնք երբ որ կ'անցնին իրենց զէնքերով և համազգեստներով, կանոնաւոր քայլերով և չարքերով իտալ. քաղաքներու ընդմէջէն, ձեղ կը յիշեցնեն Օտիոնական ջազքին հին և մեծ Հռոմի տիւնէրները ու լէգէոնականները: Շնորհիւ այս նոր սիստէմին, ազան օրօրոցէն իսկ գրեթէ կը վարժուի զինուորական կեանքին, ապագրէպէն: Այսպէս, տեսա՛ր, նոր Իտալիան դէպի իրեն կը քաշէ բոլոր մտաղ սերունդները մտաղ և քարտ սերունդը այսպէսով կը կապուի իր պետին ու հայրենիքին, կասկած չկայ, որ Մուսոլինիի գործը կը դառնայ տեւական, յաւերժական:

Երբ ամբողջ սերունդ մը կապուած է ուժգին իր հայրենիքին, իր պետին, անտարակոյս է, որ այդպիսի երկիրը կը դառնայ զօրաւորագոյն և անպարտելի ներքին և արտաքին բոլոր հայրենիքի թշնամիներուն դէմ:

Սև չապիկաւորներու այս փոքրերու և մեծերու կանոնաւոր մարզանքներով և կարգապահութեամբ կրթած բանակները թոյլ չեն տար, որ Իտալիան քայլ մ'իսկ ետ երթայ, իր պետին գծած

Տիկ. Գալաճեանի դէկուցումէն վերջ պրն. Խ. Եգնեան խօսեցաւ հասարակական կեանքին մէջ կնոջ կատարած դերին մասին և իմիկի այլոց ըսաւ.—

«Մե՛նք, այրերս, միայն քննադատել գիտենք մեր կիները, և ատանց անոնց բան մը ծալու՝ կը պահանջենք ամէն ինչ: Գէթ էհատաքով դիտել անոնց կատարած ընտանեկան և հասարակական գործունէութիւնը: Փոխանակ յաճախ արգելք հանդիսանալու անոնց, պարուսակ բռնելով ընտանեկան գործերը ազելի լաւ կ'ընենք եթէ անոնք. ատնք գոնէ կարելի եղածին չափ լայն հնարաւորութիւններ, դարձնելով զանազանք ընկերային—հասարակական կեանքի պահանջի տարբեր:»

Սոյն հանդիսի գեղարուեստական բաժինն իրենց ներյաժար մասնակցութիւնը բերին, Տիկ. Գ. Արծրունի, Օր. Օր. Էլիզ Գալայճեան և Նուչատուրեան դաշնակով, պ. պ. Վ. Մուլիկեան, Գ. Կլորիկեան և Օր. Մելինէ Ծովակիւեան մէներգով, Օր. Օր. Ս. Չէրչեան, Ս. Սարունի եւ Գալաճեան արտասանութիւնով՝ Օր. Ս. Զաքրեան Հայկական Գարուն եւն.

Գ.Բ. Խաչի Գումքիւլի մասնաճիւղը ունի 100է աւելի անդամներ, որոնց 90ը Տիկիններ և Օրիորդներ են:

ՍԱՄՈՒԷԼ

ԱՐՁԱՆԱԳԱՆ

Պատմական Ցուշեր Վանական մը Կեանքէն

Գրեց՝ Խորէն Ծ. Վ. Լազարեան

Տպագր. «Մասիս» (Սոֆիա) 1932

Վանեցի է այս գրքին հեղինակը Էջմիածնի միաբան: Ծագումնի հիացող Նեղէն է Արիւեան Հայրիկի, որուն կը պարտի շատ բան. Նիւթական, բարոյական եւ կրթական տեսակէտով: Պատերազմն առաջ եղած է վանահայր Հապրատնէի շատ մը վանքերու եւ հայ կաթուղիկոսական բանակներուն հետ գրաւնուած է ռազմաճակատ: Հիմա կը բնակի Ամերիկա, եւ Գոսթոնի հայոց հոգեւոր հովիւի պաշտօնը կը վարէ:

Իր գրած «Արձանագան» ը երկու հարիւրէ աւելի էջեր պարունակող մեծ հատոր ապագրութեամբ եւ պատկերազարդ հատոր մըն է չքեղ:

Որպէսզի պատմաբանը կարողանայ պէտք եղած կերպով գրել ազգի մը պատմութիւնը, պէտք է անիկա իր աչքին առաջ ունենայ նոյն այդ ազգին անցեալի եւ ներկայի նշանաւոր դէպքերու վաւերագրերը, յիշատակագրութիւնները, յուշերը: Պատմաբանը որքան ճոխ եւ տատագրիւրներ ունենայ իր ձեռ, անոր գործը այնքան կը դիւրանայ նաև կ'սանայ խիստ Թանկագին արժէք եւ կարեւորութիւն:

Տարէն Ծ. վարդապետ Լազարեանի «Արձանագան» այս տեսակէտներով ունեցած ծառայութիւնը մըն է, որ կը ժամուցանէ վաղուայ մեր պատմութեան համար:

Այլևս պատմութիւնը չի բաւականանար թագաւորներու եւ իշխաններու, զօրքերու եւ զօրավարներու կռիւներով, պատերազմներով: Հիմա, պատմագրութիւնը ուշի ուշով նկատի կառնէ երկրի մը ատանդութիւնները, սովորութիւնները, լեզուն, նկատի կառնէ անոր ազ խարհագրական, ֆիզիքական դիրքն ու կարողութիւնները: Կը պարզէ անոր կրօնական, բարոյական, ընկերական եւ ազգային վիճակներն ու զարգացումները: Որ վերլուծումի կ'ենթարկէ անոր քաղաքական անկումներն ու վերելքները, անոնց պատճառները:

«Արձանագան» ը մէկն է այդ աղբիւրներէն, յիշատակագրութիւններէն: Ցարը մը խոտ եւ հաց: Մայրս կը խօսէր վայրի խոտեր, որոնք կ'երթար անձամբ դաշտերէ քաղելու եւ կը պատրաստէր ապուպո մեր իրիկուայ կերակուրը:

Շատ անգամ մենք անօթի կ'պառկինք...»

Ի հարկէ բոլոր իտալցիները Մուսոլինի չեն: Այսպիսի կեանքէ մը բարձրանալու համար մեծամեծ դիրքերու, պաշտօններու, Մուսոլինիի նման կամք եւ հանճար ունեցողներու միայն յատուկ է:

Ուշագրաւ է, որ Մուսոլինին այդպիսի կեանք մըն է ապրեր իր մանկութեան ժամանակ: Որովհետեւ իրապէս առապնքը ճակատղներն են, որ կը հասկընան անոր վսեմ իմաստը: Ու այսօր, Մուսոլինին իր առապած հոգին է, որ կը դնէ ժողովուրդի հոգիին մէջ:

Ու նոյն այս ժողովուրդը այսօր կը հեռաւի քայլ առ քայլ իր պետին եւ անոր անունով երդում կ'ընէ եւ անոր ամէն մէկ խօսքը իր համար պատգամ մըն է առաւածային:

— Ծանուն Ասուծոյ եւ Իտալիոյ, կերդնում առանց վիճելու, զոհագործել օրէնքներ Մուսոլինիի եւ անոր ծառայել ամբողջ իմ ուժովս եւ եթէ պէտ բլլայ թափել անոր համար իմ արիւնս՝ պատրաստ պանելու համար Ֆատական յեղափոխութիւնը:

Այս խօսքերը, այսօր ամբողջ Իտալիան գոց գիտէ, որպէս «Հաւատամք Մուսոլինիի» մը:

(Վերջ) Ա.

գելի վարդապետ նախ կը նկարագրէ մեզ իր ծննդավայրն ու մանկութիւնը: Հետաքրքիր են իր հայրենական դպրոցի յուշերն ու տատած տեղեկութիւնները: Ասոնք այլևս յոյժ կարեւորութիւն կը տատնան մեզ համար, երբ նկատի կ'առնենք, որ Թրքահպատակեան մեր բնիկ ժողովուրդը չկայ այսօր: Մեր մտ իկ.րը, մեր պապերը ինչպէսի գուրգուրանքով եւ մեծ հատաքով մը կը պահէին անգիր գրականութիւն մը, ժողովուրդական գրկանքներ, տատ դումիններ իրենց տղաքներուն և երեւակայութիւններուն մէջ, դարերէ ի վեր, սերունդէ սերունդ:

Ցետոյ, հեղինակը համբուա ապատութիւններն է, որ դրի է տատ, տարկայական գրիչով մը, գր նկարագրէ երուսաղէմը, էջմիածինը՝ իրենց ներքին, կրօնական, միաբանական կեանքերովը: Մատնանշորաբար կանգ կառնէ տալու համար լրիւ պատկերը հոգեկան եւ արտաքին, Մրիմեան հայրիկի կը նկարագրէ յուզիչ տողերով. հարկի կաթողիկոս օծութիւն ու ապա մահը: Կը պատմէ Սրուսպէմի Հայոց Վանքին ներքին անդուդարձերը, կրօնական մասնաւոր արարողութիւններն ու ձեսերը. կը խօսի սիւնեաց աշխարհի եւ Արարատ պատմական վանքերու մասին, որոնց վրայ վանակաների պատմութիւն է վարած տատն մը:

Պատմիչ պէս նախապատերազմեան և յետ պատերազմեան, մեր քաղաքական կեանքին կարեւոր դէպքերու, դէպքերու վրայ համառօտ ակնարկ մը նետելով, վ.ասպուրականի, պարսկական Ատրպատականի հայոց գոյքին, գոյքականութեան յուզիչ դրուագները, ազիողոմ և ցաւագին պատկերները, տատարանները կը նկարագրէ զուսպ ոճով մը:

Կը խօսի դարձեալ, հայ կամաւորական շարժման վրայ: Առանձին գլուխ մը յատկացուցած է Անդրանիկի և Մուրատի մասին, որոնց ցերմ հիացողն է եւ որոնց հետ գործած է եւ զանոնք կը ճանչնայ մօտէն, մանաւանդ Անդրանիկը:

Զի մոռնար նաեւ պոլշեւիկեան տարափները: Փետրուարեան ապատամբութիւնը:

«Արձանագանի» մէջ զետեղուած են նաեւ խոյէն վ. Լազարեանի կրօնական կարգ մը կարեւոր ճառերը, ուղերձներ, քարոզչութիւններ, հայ եկեղեցական բարեկարգութեան նուիրուած յօդուածներ, որոնք պատմականօրէն խիստ կարեւոր նիւթեր և գրութիւններ են:

Աւելցնենք, որ մանաւանդ ուշադրութեամբ կը կարդացուին «Արձանագանի» մէջ տնուած հայ կնոջ մը՝ Տիկ. Դիանա Աղաթէգ Արգարի վարդապետին ուղղած նամակները:

Այս հատորը կարժէ, որ կարդայ հայ պատմաբանը, պատմութեան ուսուցիչը եւ մեր անցեալով, պատմական դէպքերով հետաքրքրող հայ մարդը:

Հեղինակը իր այս արժէքաւոր գործէն 200 օրինակ նուիրած է Մատրիարքէյնի բուժարանին: Ճանկալի է անշուշտ, որ բուժարանի խնամակալ մարմինը անմիջապէս հրապարակ հանէ սոյն գիրքերը և վստահ ենք որ մեր ընթերցասէր հասարակութիւնը պիտի ուզէ զանոնք գնել քալելերով մէկ կողմէ «Արձանագանի» հեղինակը եւ միւս կողմէ տատարելով նիւթապէս բուժարանին:

X.

Ձեւագիտութեան դպրոց

ՏԻԿԻՆ ՄՈՎՍԷՍԵԱՆ

Մանրամասնութիւնք կարդալ 4-րդ էջի յայտարարութեան մէջ:

ԹՈՒՐՔ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԻՒՆԸ

Կը միջամտէ Պատրիարքարանական ներքին գործերուն

ՀԻՆ ՖԷՐՄԱՆՆԵՐԸ ՊԻՏԻ ՁՆՁՈՒԻՆ

Եւ կրօնական ու աշխատական գործերը պիտի անջատուին

«Միլլիյէթ» իր 8 Յունիսի թիւով առաջին էջին վրայ եւ ըջանակի մէջ կը հաղորդէ հետեւեալ կարեւոր լուրը.—

«Մեր առած տեղեկութեանց համաձայն, մօտ ատենէն կարգ մը որոշումներ պիտի տրուին, որպէսզի մեր կանոններուն համաձայն ձեւով մը կատարուին Պատրիարքարանական եւ խախտապետարանի ներման հաստատութիւնները, որոնք մեր երկրին մէջ փոխհրամասնութեանց կրօնականհաստատութիւններըլլալէ զատ ուրիշատէ հանգամանքներ ալ ունին:

Մեր այսօրուան կանոններուն, աշխարհի եւ կրօնքի գործերը իրարմէ բաժնուած են: Լօզանի դաշնագիրն ալ ասիկա իբրեւ սկզբունք մը ընդունած է: Ներկայ կազմակերպութիւնը, որ հիմնուած է այն ըջանակներուն վրայ երբ այդ կրօնական հաստատութիւնները կը շահագործուէին աշխարհիկ գործերով, ո՛չ մեր օրէնքներուն համաձայն է, ոչ ալ Լօզանի դաշնագիրին:

Կառավարութիւնը իրաւասութիւն պիտի ուզէ Ազգ. Ժողովին, այս խառնակ կացութիւնը կարգի դնելու համար: Սուլթանական ըջանակներուն ուրոշ Էէրմաններով այդ հաստատութեանց տրուած առանձնաշնորհները պիտի չեչուին, եւ պիտի ապահովուի կառավարութեան հակակշիռը այդ հաստատութեանց վրայ:

Պ. ԿԱՆԱՉԵԱՆԻ ԵՐԳԱՀԱՆԴԷՍԸ ՏԵՂԻ ՊԻՏԻ ՈՒՆԵՆԱՅ

Ծանօթ երգահան Պ. Կանաչեանի կազմակերպած երգահանդէսը ի նպաստ Ս. Նշան Ազգ. վարժարանի, որ ոսկիականութեան մասնաւոր արգելքին պատճառաւ յետագոյած էր, ուրախութեամբ կը տեղեկանանք որ մօտ օրէն տեղի պիտի ունենայ Կրան Թէաթրի մէջ, շնորհիւ Ընդհ. Ապահովութեան եւ Ոսկիականութեան բարի տրամադրութեանց: Կ'իմանանք արդէն որ նոր ճննութեան մը ձեռնարկուած է, ճշդելու համար տրուած սխալ տեղեկագիրներու արժէքը եւ նպատակը:

Մենք վստահ ենք որ, բացուած ճննութիւնը իսկոյն երեւան պիտի հանէ ճշմարտութիւնը եւ պիտի փրկուի մեր ազգային արժանապատուութիւնը:

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ

Ի գիտութիւն մեր սիրելի ժողովուրդին կը յայտարարենք թէ այս Կիրակի առաւտ, Յունիս 18, Ն. Ս. Օծութիւն Վեհ. Սահակ Ս. Հայրապետի Կաթողիկոսութեան երեսնամեայ տարեդարձը տօնելու համար հանդիսաւոր ժամերգութիւն պիտի կատարուի Կաթողիկոսարանին նկեղեցւոյն մէջ, եւ Ս. Պատարագ պիտի մատուցանի Մեծին Լիբանանու Կթղ-Փոխանորդ Գեր. Տ. Եղիշէ Արեպ. Կարապետ:

Ս. Պատարագի ընթացքին պիտի կատարուի նաեւ Հոգեհանգստեան պատտօն ի յիշատակ հանգուցեալ Կաթողիկոսացն Ամենայն Հայոց եւ Մեծի Տանն Կիլիկիոյ, ինչպես նաեւ Երուսաղէմի եւ Կ. Պոլսի հանգուցեալ Պատրիարգաց եւ բարեմտդութիւնն պիտի ըլլան տանոց տալոց այսօրուան Գահակալներուն արեւտատութեան եւ յաջողութեան համար:

Պերոյի եւ օրտակից Հայատատնեայց նկեղեցւոյ զաւակներուն համար բարեպատիւ պատեհութիւն մըն է այս հանդէսը, արտայայտելու իրենց որդիական երախտագիտութիւնը եւ տնորհակալութիւնը Մեծի Տանն Կիլիկիոյ Ներուսազարդ Հայրապետ, Տ. Տ. Սահակ Բ. Կաթողիկոսին, որ երեսուն տարիներէ ի վեր կը կրէ ծանր պատտօնին լուծը, իր սիրելի ժողովուրդին հետ բաղխելով բարի եւ ազիատուր ժամանակներու պատմական պատահարներու մէջտեղ, եւ անկորուստ պահելով իրեն աւանդուած եւ վստահուած Աթոռին հոգեւոր իրաւունքները տուեալ պայմաններու մէջ:

Ետին գոհունակութեամբ կը յայտարարենք նաեւ թէ այս առիթով Լիբանանու Հանրապետութեան Վսեմ. Նախագահ, ներկայ պիտի բլլայ տնորհատրելու հատար Ն. Ս. Օծութեան մատուցած ծառայութիւնը, իր ժողովուրդին հետ, կազմակերպեալ Կաթողիկոսարանով, Թեմերով, Դպրոցներով եւ Եկեղեցիներով:

Մեր ժողովուրդեան համար տատ յարմար է որ Կիրակի առաւտ ներկայ բլլան ժամերգութեանց եւ պատարագին, եւ յայտնեն իրենց յարգանքին հատատքը Այեփատ. Հայրապետին:

Ա Ղ Օ Թ Ա Ր Ա Ր

1933 Յունիս 12 ԲՕՐԳԵՆ ԱԹՈՌԱԿԻՑ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍ ԿԻԼԻԿԻՈՑ

Աթթիլիաս (Կնիք)

ՀԱՅ ԿՐԹ. ԵՒ ՀՐՏԿ. ՀԱՄԱԶԳ. ԸՆԿ.

ԸՆՏԱՆԵԿԱՆ ՄԵԾ ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

Տեղի կ'ունենայ Յունիս 17, Շաբաթ գիտեր, Ձեմարանի սրահներուն մէջ, ժամը 9.30ին մինչեւ առաւտ:

Սրահր եւ կից սենեակներր օժտուած պիտի բլլան հովահարներով: Պիտի գործածուի նաեւ դուրսի մեծ պատգամր:

Ձոյս պիտի, բնիւր նուագ. մեծերիմ օրգանակ, Էօթիյեօն եւ անակնկալներ:

ՄՈՒՏՔ.— Զոյգ՝ 60 Ս. Դ., Առանձին՝ 40 Ս. Դ.:

Ապահովուցիէ Ձեր տոմսերը:

Փնտռեցէք բոլոր գրավաճառներու մօտ Լուրերի՝ «Ուրֆայի Հերոսամարտը» գիրքը 50 Ս. Դ.

ՊԱՏՄՈՒԱԾՔՆԵՐԸ

ՍՊԻՏԱԿ ԳԻՇԵՐՆԵՐ

ՏՈՍՏՈՑԵՎՍԿԻ Թարգմ. ԱՐՏԱԿ

Քնեցի կամ կարասին, կամ ատ կամ, ամէն մէկուն ատ ջեւ հարցնելով ես ինծի. «Ժամբասութեանդ պատճառը հոս չէ՞ս» (Որովհետեւ սովորական օրերուն, բաւ էր որ աթոռ մը նախընթաց օրուընէ ատրեր ձեւով դրուած ըլլար որպէսզի ինքզինքս ելլէի:) Ցետոյ պատուհանէն դուրս կը նայէի... Ոչի՛նչ, ձանձրոյթի ոչ մէկ նոր պատճառ: Մատածեցի ատնտիրաւհին կանչել ու հայրօրէն յանդիմանել զինք, ազատուելու համար ընդհանրապէս, և սարդի ոտաչիներուն մասնաւորապէս. եկաւ ու ինծի նայեցաւ ապշորեն, և ա՛յս է ինչ որ կրցայ ըմբռնել, սենեակէն դուրս ելաւ առանց ինծի բան մը ըսելու: Ու սարդի ոտաչիները պիտի չանհետին երբեք:

Այս ատաւ է միայն որ կրցայ հասկնալ թէ խնդիրը ի՛նչ էր: Հէ՛, հէ՛, բոլոր մարդիկ ամբողջ ա..... եղած են... (Ներեցէք ինծի այս ռամիկ բառը, բարձր ձեով չեմ գրեր արդէն:) Այո՛, ամբողջ Բոլշեվրսպուրկ ամբողջ ա.... եղած են: Ու անմիջապէս ամէն մեծատպաւիւ ազնուական, ըսել կուզեմ արտաքնապէս չնորքով, որ կ'անցնէր կառքով, ձգերուս առջեւ կը կերպարանափոխուէր ընտանիքի պատատականհոր մը. որ իր ամէնօրեայ զբաղումներէն վերջ, ուրախ զուարթ ատ մարտնոց, ընտանեկան յարկը կը վերադառնար: Երեք օր է բոլոր անցորդներուն քալելու կերպը փոխուած էր և ամէն բան իրենց վրայ կ'ըսէր պայծառօրէն. «Անցնելու ատեն հոս ենք միայն, երկու ժամէն արդէն մեկնած կ'ըլլանք»

Եթէ փողոցին մէջ պատուհան մը բացուէր որուն պակիներուն զարնէին չքաղրի պէս սպիտակ մատներ, նախկին երեւէր գեղատի աղջկան մը գլուխը որ ծաղկավաճառ կանչէր, ինծի երբեք չէր քուներ թէ մանկահասակ աղջիկը յատակնութիւնն ուներ մտերիմ գարուն մը չինելու, այս ծաղիկներով, Սէնթ Բէթէրսպուրկի իր հեղձուցիչ սենեակին մէջ, սպիկա կը նշանակէր ընդհակառակը. «Այս ծաղի՛կները, հա՛, զանոնք անմիջապէս ատարանոց պիտի ատնի՛մ:

Դեռ աւելին, — որովհետեւ նատաճուներ կատարած եմ նոր գիւտիս մէջ, գիտեմ նոյնիսկ ո՛ր տրտաքին երեւոյթէն զանազանել թէ ո՛ր հովոցին մէջ կը բնակի այս ինչ անձը: Կամէնիի, Աբքարսքի կղզիներու եւ Բէթէրկով փողոցին բնակիչները կը զանազանուին իրենց սեթեւեթիկ ձեւերով, ամրան չքեղ տարազներով ու գեղեցիկ կառքերով: Բարկոնովիչի եւ աւելի հեռուներու բնակիչները մասնաւոր գիծ մը ունին իմատատութեան եւ վայելուչ հագուելու: Քրիւքովի կղզիներու բնակիչները անատան զուարթութեան մը մէջ են:

Եթէ հանդիպէի թափօրի մը յուղէրէն տատկացող սայլապաններուն, երատանակը երկու ձեռքերնուն էջ բանած, Հերթ իրենց սայլերուն, բեռնաւորուած խոհանոցի ամաններով, Թուրք եւ ոչ Թուրք բազմոցներու, աթոռներու, սեղաններու, կառքերու լեռներով, որոնց կատարը յատախ խաչարարուէի մը կը նատէր, կը պաշպանէր իրարիրոյ տապանքը: Եթէ նէվայի վրայէն սահող նոյնպէս կարասիներով ծանրաբեռն նաւեր տեսնէի, սայլակները կը բազմապատկուէին աչքիս առջեւ. ինծի կը Թուար Թէ բոլոր քաղաքը կը չուէր. Թէ բոլորը կարատան տատ կարատան կը մեկնէին, Թէ քաղաքը անապատի կը վերածուէր: Անիրատատած ուրատուսկ'զգայիինքզինքս: Զի, եսչէիկրնարամարտնոց երթալ: Այսուհանդերձ պատրատատ էի մեկնելու ամէն սայլակի հետ. կառք մը վարձով ամէն պարոնի հետ: Բայց ո՛չ մէկը, ո՛չ մէկը զիս կը հրաւիրէր: Կարծէք բոլորը զիս կը ծոռնային, իբր Թէ օտարական ս'ըլլայի:

Շո՛ւտ, երկո՛ր, քալած էի. անանկ որ չէի գիտեր Թէ ուր էի, երբ պարիսպները նկատեցի: Ծանկարծ զուարթ զգացի ես զիս: Նետուեցայ դաշտերու և մարգագետիններու մէջ, ոչ մէկ յոգնութիւն կ'զգայի: Ինծի կը Թուար Թէ ծանր բեռ մը կ'իյնար հոգիէս: Կառքով անցնող բոլոր մարդիկը ինծի կը նայէին... քիչ կը մնար որ զիս բարեւէին: Գոհ էին բոլորն ալ: չգիտեմ ինչու: Բոլորն ալ կը ծխէին օքանչելի սիկառներ: Ե՞ս: Ես ալ երջանիկ էի: Ինքզինքս յանկարծ Իտալիա փոխադրուած կ'զգայի. բնութիւնն այնքան կ'զգայէր գիս, խո՛ղ քաղաքանակ կէս հիւանդ, կիսամեռ, քաղաքին Թունաւոր մթնոլորտէն:

Մեր գաչտերուն մէջ անճատորէն սրատայէզ բան մը կայ. երբ, գարնան, յանկարծ անոնք կը օփտեն ամբողջ իրենց ուժը, կը ծաղին, կը պճնուին, ծաղիկներով կը պատկուին: Մեր դաչտերը ինծի խորհիլ կուտան այդ նուազուն, անատրիւն ծաղկատի աղջիկներու, որոնք գուքերնիս կը չարժեն լոկ կամ կ'արժանանան մեր անտարբերութեան: Եւ, ատակայն, յանկարծ, մէկ օրէն միւսը, հրաչալիօրէն կը գեղեցկանան: Ապշահար կը մնաք իրենց առջեւ. հարցնելով դուք ձեզի Թէ ո՞ր զօրութիւնը գրած է այս անակնկալ հուրը սա տխուր և սատնուն աչքերուն մէջ. ո՞վ վարգապոյն ատրիւնով մը գունագեղած է սա՛ այտերը, դեռ երէկ ատգոյն, ո՞վ սփռած է սա՛ կիրքը սա՛ գիմագծին վրայ որ ասէ արտայայտութիւն չունէր. ի՞նչու կ'ելլեն ու կ'իջնեն այդքան խոր սա՛ որատիլ ծիծերը, Աստուա՛ծիս, ո՞վ կարող եղած է տալ հէք աղջկան այդ ուժը, այդ յորդատատ կեանքը, այդ գեղեցկութիւնը: Ո՞վ գրած է սա՛ կայծ՝ մարին մէջ:

ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ԼՈՆՏՈՆԻ ՏՆՏԵՍ. ՀԱՄԱՇԽԱՐՀԱՅԻՆ ԽՈՐՀՐԴԱԺՈՂՈՎԻՆ ՀԱՆԴԻՍԱՒՈՐ ԲԱՑՈՒՄԸ

Նախապատ. խորհրդակցութիւններ

Լոնտոն 12 յունիս.— Այս առաւօտ գանձային վարչութեան կեդրոնին մէջ նոր խորհրդակցութիւն մը ունեցան Բրիտանիոյ, Ֆրանսայի եւ Ամերիկայի պատուիրակութեանց լիազօրները:

Այս առտու Տան Նին Սթրիթի մէջ տեղի ունեցաւ կայսերական խորհուրդ մը, որուն ընթացքին անգլիացի նախարարները եւ Տմի իշխաններու ներկայացուցիչները քննեցին Տնտես. Համաժողովին հետ առնչութիւն ունեցող հարցերը ինչպէս նաեւ կայսերական ամէն մէկ երկրին հետապնդած անտես ական կացութեան քաղաքականութիւնը:

Պ. Տալատիէի տեսակցութիւնները

Ֆրանս. պատուիրակութեան կեդրոնին մէջ պ. Տալատիէ այս առտու խորհրդակցեցաւ Նախարարներուն եւ ելմտ. փորձագէտներուն հետ տելմտական նախարարութեան եւ Ֆրանս. դրամատան ներկայացուցիչները պ. Տալատիէին տեղեկացուցին ընդհանրապէս դրամական հարցին եւ մասնաւորապէս տօլարի եւ սթերլինի կայունացման շուրջ Ֆրանսացի, անգլիացի եւ ամերիկացի պատուիրակութեանց միջեւ տեղի ունեցող խօսակցութիւնները: Պ. Տալատիէ ճշդեց Ֆրանս. պատուիրակութեան հետեւելիք ուղեգիծը եւ, յետոյ, ընդունեց ընդհ. քարտուղար պ. Ալբընօլը, որուն հետ խորհրդակցեցաւ աշխատանքներու կազմակերպումին շուրջ: Պ. Տալատիէի նախագահած Ֆրանս. պատուիրակութիւնը ժամը 15 ու կէսին Ճէնթլմընզ Թանգարանը գնաց, ներկայ ըլլալու համար Տնտես. Համաժողովին հանդիսա որ բացման, որուն ընթացքին պիտի խօսին միայն թագաւորն ու պ. Մաքտոնալտ:

Ճօրճ Ե.թագաւորին բացման ճառը

Համաժողովին գումարումին յատկացուած Ջնիհինկհըմի Քընդարձակ սրահին մէջ, մօտ 70 ազգերու ներկայացուցիչներուն առջեւ, Դէօրգ Ե. թագաւոր հանդիսաւոր կերպով բացուած յայտարարելով Խորհրդաժողովը, քարի գալուստ կը մաղթէ պատուիրակութեանց, եւ դիտել կուտայ թէ առաջին անգամ ըլլալով է որ վեհապետը կը նախագահէ Աշխարհի բոլոր ազգերը ներկայացնող խորհրդաժողովի մը: «Վերակազմումի գործը պիտի կրնայ կատարուիլ միայն քարիկամեցողութեամբ եւ անկեղծ գործակցութեամբ: Բոլոր ազգերն ալ կը տառապին միեւնոյն չարիքէն, գործազրկութենէն, որ միակ ժտահոգութիւնը դարձած է բոլորին»: Թագաւորը կոչ կ'ընէ բոլոր պատուիրակութեանց. աշխարհի բարելաւման համար ոչ մէկ ջանք չխնայելու: Ան կը վիրջացնէ իր ճառը յայտարարելով թէ այս փոխադարձ խորհրդակցութիւնը առաջին անհրաժեշտ քայլ մըն է կարելի դարմանները գտնելու եւ իրագործելու համար եւ կը մաղթէ որ Խորհրդաժողովը նոր ուղի մը բանայ բարգաւաճումին եւ կարգապահութեան մէջ:

Լոնտոն 12 յունիս.— Լոնտոնի Խորհրդաժողովին ընդհ. համագումարը տեղի ունեցաւ այսօր ժամը 15ին: 6 վայրկեան տեւող իր ճառին մէջ Թագաւորը բարիգալուստ մաղթեց պատուիրակութեանց եւ կոչ ըրաւ որ կամք ի գործ դնեն ի նպաստ ամբողջ աշխարհի երջանկութեան: Ան կ'ընդգծէ գործազրկութեան հարցին ծանրակշռութիւնը եւ կը յայտարարէ թէ վերականգնումը կարելի է միայն լուրջ բարիկամեցողութեամբ եւ անկեղծ աշխատակցութեամբ:

Պ. Մաքտոնալտի ճառը

Լոնտոն 12 յունիս.— ժամը 15ը հառաջ անցած պ. Մաքտոնալտ կ'սկսի իր ճառին եւ կը տեսնէ խորհրդաժողովին յանձնուած խնդիրներուն ճոխութիւնն ու բարդութիւնը: Ան կը տեղեկացնէ 1929ին ի վեր նախանձախնդրութեան առաջադրութիւնը պակսած է 30 առ հարիւր համեմատութեամբ, նկատելի համեմատութեամբ նուազած են նաեւ բոլոր երկիրներու ազգային եկամուտները: Դործազրկութիւնը կ'աւելնայ հետզհետէ եւ ներկայիս հասած է 30 միլիոնի, բոլոր ազխարհի համար:

Ձգտ է որ Համաժողովը գումարուած չէ պատճառներու հարցին համար, սակայն պէտ է ար ազգերը անյապաղ ուսնեան անոր, Լոգանի ձեռնարկը գլուխ հանելու համար: Խորհրդաժողովը պէտ է վերջ դնէ տագնապը վատթարացնող եւ անկարգութեանց գործօններուն զօրացնող ցնցոտ. ազգայնականութեանց:

Ջուս ազգայնական ոեւէ ցնցոտական խղճմտանքի մը կը ջլատ,կ'աղխացնէ միւս ազգերը եւ այսպէս փոխադարձաբար: Ոչ մ'ալ երկիր չի կրնար յաւիտենապէս հարստանալ ի վնաս ուրիշներու: Վերջացնելով պ.Մաքտոնալտ յայտարարեց թէ արդի անհրաժեշտութիւնները սեփականական են եւ հրաւիրեց պատուիրակութիւնները որ որոշ, ճշգրիտ առաջարկներ ներկայացնեն որպէսզի կարելի ըլլայ անմիջապէս գործի անցնիլ:

Ճառերէն յետոյ, խորհրդաժողովը ընտրեց իր դիւանը, որ անմիջապէս ժողով գումարելով որոշեց առաջարկել սեղմումը 2 յանձնախումբերու, մին դրամական, մ իսր սեսեսական: Ինանը պիտի առաջարկէ նաեւ երկարաձգել մասնայիւ մեղմացումը' համաժողովի ընթացքին:

Խորհրդաժողովը ժողով մը պիտի գումարէ հետեւսրդի օր. պիտի ուկնդրուին պ.պ. Տալաթիէի, Հրլլայի ինչպէս նաեւ իթալական եւ Ճափոն պատուիրակներու ճառերը:

Կը կարծուի թէ պ. Ինթվինօճ ժողովրդական ներկայացուցիչ ընտրուելով Լոնտոնի խորհրդաժողովին առաջարկելու սեսեսական ոչ յարձակողական դաւիճ մը:

Պատերազմ. պարտքերը

Լոնտոն 12 յունիս.— Այս երեկոյ անգլ. դահլիճը նոր գումարում մը ունեցաւ 15 յունիսի ժողովներէն յատկացուած: Նախարարապետը որոշեց անմիջապէս նոր հրահանգներ հեռագրել Ուաշինկթըն' Սըր Լիճսէյին:

Սեղանաւոր Մօրկանի խնդիրը

Ուաշինկթըն 12 յունիս.— Մօրկան խնդրոյն ընութիւնը վերջանալէն յետոյ, ծերակոյտի սեղանաւորական յանձնախումբը զբաղուեցաւ ուրիշ դրամատուններով: Ցանձնախումբը միաձայնութեամբ որոշեց թէ իր աղդամները սեփպուած չեն գաղտնի պահել Ծերակուտականներէն մին յայտարարեց թէ Մ. Նահանգներու մէջ ոչ ոք այսքան ծառայութիւններ մատուցած չէ համայնավարութեան, որքան Մորկան բրած է այդ: Ան յիշեց թէ գրեթէ անկարելի էր կառավարութիւն մը կազմել առանց անոր սպասարկողներու մասնակցութեան:

Համայնավարները կը մտահոգեն Իրլանտան

Տրպլին 12 յունիս.— Ըստ օրջող յամառ գրոյցներու 40 հազար հրացան եւ մեծաքանակ ռազմանիւթ գաղտնօրէն մտմտ հանուած է հարաւ.Իրլանդիոյ ցարդ անծանօթ մնացած մէկ կէտր:

Կ'երսուի թէ իթալ ռազմանիւթերը բերուած են Ասիայէն, հաւանաբար Ռուսիայէն եւ յատկացուած համայնավար կազմակերպութեանց: Իսխանութիւնները մեծ չանչ կր թափեն պանուած ռազմանիւթեր երեւան հանելու համար:

Արկած էնկիւրիի գծին վրայ

Էնկիւրի 11 յունիս.— Հեղեղնման անձրեւներ խափանած րլլալով երկաթուղիի Էսի Շիհիրէն Աճսարա մեկնող կառախումբը Էսի Շեհիրէն հարիւր հիսնամեթր աւելի դուրս ելաւ գիծէն: 1 հոգի սպաննուած է եւ 15 վիրաւորներ կան:

Եւրոպայի ամենամեծ հիտրօկայանը

Փարիզ 11 յունիս.— Երէկ ժամը 21ին Լրպրեօն մեկնեցաւ Բօռէլ ուր բացումը պիտի կատարէ Եւրոպայի մեծագոյն ջրհիտերակայանին, որ պիտի արտադրէ 800 միլիոն հիլովատ ուժ:

«Ազդակ»ի տպարանէն ստացուած լոյս կը տեսնէ՝
ՍԱՄՒԷԼ ՍՆՈՒՑԻ բանաստեղծութիւններու հատորը՝ «ՕՐԵՐՈՒՆ ՀԵՏ»:

ՏԵՂԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՄԷԿ ԱՄԻՍ ՆՈՐ ՊԱՅՄԱՆԱԺԱՄ ԱՆՁՆԱԳԻՐՆԵՐԸ ՍՏԱՆԱԼՈՒ ՀԱՄԱՐ

Երկուշաբթի առաւօտ Ներֆին Տճօրէ նուիրուած հրաւիրուած էին Պէյրութի բոլոր մուխթարներ, որոնց 40ը, անձամբ ներկայանալով, պատասխանած էին եղած կոչին:

Ներֆին Տճօրէն պ. Սուպհի Ապու Նասր տեղեկութիւն ուզեց թէ ինչո՞ւ իմքինութեան թուղթերը ցարդ չեն ցուցած ամբողջապէս եւ դեռ ոչ մեկ ժամանակ պէտ է Մուխթարներուն' ցուցումը վերջացնելու համար:

Պ. Սուպհի Ապու Նասր, փակելէ առաջ ժողովը, յայտարարեց թէ' 15 ճուլիսին վերջացող մէկ ամիս նոր պայմանաժամ կ'ուտայ բնակչութեան' իրենց անձնագիրները Մուխթարներէն առնելու համար:

Ցիշեալ պայմանաժամէ յառնալուն, խաղաքին բոլոր ոսթիկանութիւնն հրահանգ պիտի տրուի, անցորդներէն պահանջելու որ անձնաեսերնին ցոյց տան: Անձնաեսեր չ'ունեցող ոեւէ անհատ անմիջապէս ձերբակալուելով դատարան պիտի առաջնորդուի եւ ենթակայ պիտի բլլայ սահմանուած հետեւեալ պատիմներուն (հինգ Ս. ոսկի տուգանք, 1 ամիս բանտարկութիւն եւ կամ երկուքը միասին):

Գալով մոռցուած անձերուն, մուխթարներ պէտ է պատրաստեն այդպիսիներուն ցուցակը եւ առաջին առթիւ իսկ, զանոնք յղեն մարդահամարի արձանագրութեանց գրասենեակը, որպէս զի պատրաստուի նաեւ իրենց անձնագիրները:

Նաւահանգիստին ընդարձակումը

Բարձր Խմիսերութեան մէջ, Առեւտ. Սենեակներու եւ Առեւտրականներու Միութեանց պատուիրակներու մասնակցութեամբ վերջերս տեղի ունեցող ցնցոտ. խորհրդաժողովին մէջ ուսումնասիրուած էր Պէյրութի նաւամատոյցին մօտ ազատ նաւահանգիստ մը սեղծելու հարցը:

Այսպէս ըսնուեցաւ նաեւ Պէյրութի նաւամատոյցին բնդարձակման ծրագիրը: Ներկայիս ծանր կը թուի մեծ թումբը միջնեւ Քարանթինա երկարելու համար նախատեսուած ծախսը: Որով պիտի բանակցուի Ընտ հողատիրոջ մը, որ պէտ է կատարէ Նաւահանգիստի Ընկերութիւնը: Յիշեալ ընդարձակութիւնը հողատիրոջ վրայ պիտի կատուցուին միջազգային բանգիներ աճուրդ ժամ մբ առաջ:

ԺԱՆՏԱՐՄԱ ՄԸ ԿԸ ԳՆԴԱԿԱՀԱՐԷ ԲԱՆՏԱՐԿԵԱԼ ՄԸ

Ձիւնի մէջ, բանտարկեալ մը կը գըտնակահարուի ժանտարմայի մը կողմէ:

Ըստ սովորութեան Ձիւնիի բանտին համար պէտ եղած ցուրտ բերելու պատասխանը կը յանձնուէր բանտարկեալներու, կարգով: Ժանտարմա մը կ'ընկերանար ցուրտ բերելու գացող բանտարկեալին:

Առջի օր, Նուսուճ Սավաեա անուն բանտարկեալ մը, ժանտարմա Հազիզ Ապու Շահլաի հսկողութեամբ կ'երթար ցուրտի բիթեղները լեցնելու: Բանտարկեալը, սակայն, համբան փախուստի դիմեց: Ժանտարման զէնքի կը դիմէ եւ կ'սպաննէ փախստականը: Կառավարութիւնը լուր առնելուն պես, իսկոյն ընդունեց ընդհ. քարտուղար պ. Ալբընօլը, որուն հետ խորհրդակցեցաւ աշխատանքներու կազմակերպումին շուրջ: Պ. Տալատիէի նախագահած Ֆրանս. պատուիրակութիւնը ժամը 15 ու կէսին Ճէնթլմընզ Թանգարանը գնաց, ներկայ ըլլալու համար Տնտես. Համաժողովին հանդիսա որ բացման, որուն ընթացքին պիտի խօսին միայն թագաւորն ու պ. Մաքտոնալտ:

ՀԱՄԱՅՆԱՎԱՐՆԵՐԸ ՍՏԱՆԱԼՈՒ ՀԱՄԱՐ

Երկուշաբթի առաւօտ Ներֆին Տճօրէ նուիրուած հրաւիրուած էին Պէյրութի բոլոր մուխթարներ, որոնց 40ը, անձամբ ներկայանալով, պատասխանած էին եղած կոչին:

Ներֆին Տճօրէն պ. Սուպհի Ապու Նասր տեղեկութիւն ուզեց թէ ինչո՞ւ իմքինութեան թուղթերը ցարդ չեն ցուցած ամբողջապէս եւ դեռ ոչ մեկ ժամանակ պէտ է Մուխթարներուն' ցուցումը վերջացնելու համար:

Պ. Սուպհի Ապու Նասր, փակելէ առաջ ժողովը, յայտարարեց թէ' 15 ճուլիսին վերջացող մէկ ամիս նոր պայմանաժամ կ'ուտայ բնակչութեան' իրենց անձնագիրները Մուխթարներէն առնելու համար:

Ցիշեալ պայմանաժամէ յառնալուն, խաղաքին բոլոր ոսթիկանութիւնն հրահանգ պիտի տրուի, անցորդներէն պահանջելու որ անձնաեսերնին ցոյց տան: Անձնաեսեր չ'ունեցող ոեւէ անհատ անմիջապէս ձերբակալուելով դատարան պիտի առաջնորդուի եւ ենթակայ պիտի բլլայ սահմանուած հետեւեալ պատիմներուն (հինգ Ս. ոսկի տուգանք, 1 ամիս բանտարկութիւն եւ կամ երկուքը միասին):

Գալով մոռցուած անձերուն, մուխթարներ պէտ է պատրաստեն այդպիսիներուն ցուցակը եւ առաջին առթիւ իսկ, զանոնք յղեն մարդահամարի արձանագրութեանց գրասենեակը, որպէս զի պատրաստուի նաեւ իրենց անձնագիրները:

Նաւահանգիստին ընդարձակումը

Բարձր Խմիսերութեան մէջ, Առեւտ. Սենեակներու եւ Առեւտրականներու Միութեանց պատուիրակներու մասնակցութեամբ վերջերս տեղի ունեցող ցնցոտ. խորհրդաժողովին մէջ ուսումնասիրուած էր Պէյրութի նաւամատոյցին մօտ ազատ նաւահանգիստ մը սեղծելու հարցը:

Այսպէս ըսնուեցաւ նաեւ Պէյրութի նաւամատոյցին բնդարձակման ծրագիրը: Ներկայիս ծանր կը թուի մեծ թումբը միջնեւ Քարանթինա երկարելու համար նախատեսուած ծախսը: Որով պիտի բանակցուի Ընտ հողատիրոջ մը, որ պէտ է կատարէ Նաւահանգիստի Ընկերութիւնը: Յիշեալ ընդարձակութիւնը հողատիրոջ վրայ պիտի կատուցուին միջազգային բանգիներ աճուրդ ժամ մբ առաջ:

ԺԱՆՏԱՐՄԱ ՄԸ ԿԸ ԳՆԴԱԿԱՀԱՐԷ ԲԱՆՏԱՐԿԵԱԼ ՄԸ

Ձիւնիի մէջ, բանտարկեալ մը կը գըտնակահարուի ժանտարմայի մը կողմէ:

Ըստ սովորութեան Ձիւնիի բանտին համար պէտ եղած ցուրտ բերելու պատասխանը կը յանձնուէր բանտարկեալներու, կարգով: Ժանտարմա մը կ'ընկերանար ցուրտ բերելու գացող բանտարկեալին:

Առջի օր, Նուսուճ Սավաեա անուն բանտարկեալ մը, ժանտարմա Հազիզ Ապու Շահլաի հսկողութեամբ կ'երթար ցուրտի բիթեղները լեցնելու: Բանտարկեալը, սակայն, համբան փախուստի դիմեց: Ժանտարման զէնքի կը դիմէ եւ կ'սպաննէ փախստականը: Կառավարութիւնը լուր առնելուն պես, իսկոյն ընդունեց ընդհ. քարտուղար պ. Ալբընօլը, որուն հետ խորհրդակցեցաւ աշխատանքներու կազմակերպումին շուրջ: Պ. Տալատիէի նախագահած Ֆրանս. պատուիրակութիւնը ժամը 15 ու կէսին Ճէնթլմընզ Թանգարանը գնաց, ներկայ ըլլալու համար Տնտես. Համաժողովին հանդիսա որ բացման, որուն ընթացքին պիտի խօսին միայն թագաւորն ու պ. Մաքտոնալտ:

ՀԱՄԱՅՆԱՎԱՐՆԵՐԸ ՍՏԱՆԱԼՈՒ ՀԱՄԱՐ

Երկուշաբթի առաւօտ Ներֆին Տճօրէ նուիրուած հրաւիրուած էին Պէյրութի բոլոր մուխթարներ, որոնց 40ը, անձամբ ներկայանալով, պատասխանած էին եղած կոչին:

Ներֆին Տճօրէն պ. Սուպհի Ապու Նասր տեղեկութիւն ուզեց թէ ինչո՞ւ իմքինութեան թուղթերը ցարդ չեն ցուցած ամբողջապէս եւ դեռ ոչ մեկ ժամանակ պէտ է Մուխթարներուն' ցուցումը վերջացնելու համար:

Պ. Սուպհի Ապու Նասր, փակելէ առաջ ժողովը, յայտարարեց թէ' 15 ճուլիսին վերջացող մէկ ամիս նոր պայմանաժամ կ'ուտայ բնակչութեան' իրենց անձնագիրները Մուխթարներէն առնելու համար:

Ցիշեալ պայմանաժամէ յառնալուն, խաղաքին բոլոր ոսթիկանութիւնն հրահանգ պիտի տրուի, անցորդներէն պահանջելու որ անձնաեսերնին ցոյց տան: Անձնաեսեր չ'ունեցող ոեւէ անհատ անմիջապէս ձերբակալուելով դատարան պիտի առաջնորդուի եւ ենթակայ պիտի բլլայ սահմանուած հետեւեալ պատիմներուն (հինգ Ս. ոսկի տուգանք, 1 ամիս բանտարկութիւն եւ կամ երկուքը միասին):

Գալով մոռցուած անձերուն, մուխթարներ պէտ է պատրաստեն այդպիսիներուն ցուցակը եւ առաջին առթիւ իսկ, զանոնք յղեն մարդահամարի արձանագրութեանց գրասենեակը, որպէս զի պատրաստուի նաեւ իրենց անձնագիրները:

ԴԱՄԱՍԿՈՍԻ ՀՐԼԱԿԱՆ ՀԱՄԱՅՆՔԻՆ ՄԷՋ

Երկու օրէքէ ի վեր մեծ եռուզ'ուկայ Դամասկոսի հրեայ համայնքին մէջ:

Համայնքային հին խորհուրդ մը կար, որ ասկէ ամիս մը առաջ, իր տեղը յանձնած էր նորընտիր խորհուրդին:

Արդ, կերեւայ որ, հին թղթածրարները աչքէ անցընելու ատեն, նոր խորհուրդին այնպէս թուած է թէ' ապօրինութիւններ կատարած են նախորդ խորհուրդի կարգ մը անդամներ:

Այս վերջիններ, նախազգալով պարթիւր գայթակղութիւնը, մի քանի խառնակիչներու աջակցութեամբ, կ'ուզեն տապալել այդի խորհուրդը եւ այս առթիւ, կառավարութենէն կը պահանջեն որ, նոսանակովի նոր խորհուրդ մը կազմուի, առանց սպասելու այդի խորհուրդի պատասխանատուութեան յուսանալուն:

Ամբողջ Դամասկոսի հրեական գաղութը բողոքի ձայն բարձրացուցած է յիշեալ դաւադրութեան դէմ:

Մօտ 3000 սեռագրութիւններ կրող հանրագրութիւն մը, որ խոսթի կը դատապարտէ ծանոխանդիր խառնակիչները, պիտի ներկայացուի Վարչապետութեան:

ԶԻՆՈՒՈՐ. ՍՊԱՍԱՐԿՈՒԹԵԱՆ ԿՈՉՈՒԱԾ ՊԱՇՏՕՆԵԱՅ ՄԸ

Գահիրէի համալսարանին Բոֆեսօրներէն եւ «Թան» թերթի իսղակից Գ. Ժօրժ Մեհեր անցեալ օրերս խաղաս ժամանեց եւ այժմ կը գեռուի Դամասկոսի օրջանին մէջ, ուր, իբրեւ պահեսի սպայ, կը կատարէ իր զինուորական ստիպական զարգացումը:

ՔԻԻՐԻՄԱՑՈՒԹԵԱՆ ՋՈՀ ՄԸ

Մեր 8 Ցուլիսի թիւին մէջ, ետնական թերթերէն խղելով գրած էինք որ Սարգիս Գարակեօզեան անուն հայ մը ձերբակալուած է, որպէս հեղինակ անցեալները Գըրգ-Խանի մէջ գործուած ոճիրի մը: Սակայն յիշեալը մեզ կը եսեղեկացնէ որ իր ձերբակալումը քիւրիմացութեան մը արդիւնք է եւ ինք բնաւ ետնակոթիւն չունի այդ ոճիրին: Ոսթիկանութիւնն ալ արդէն յես հարցաքննութեան ազատ արձակած է զայն:

ԱՐԿԱԾԻ ՄԸ ՎԵՐՋԱԲԱՆԸ

Վերջին Մարս 30ին, Փարոսի կողմերը, Սիւլէյման Իզզեսթին պէյը կոխկռտելով' անոր մահուան պատճառ եղող վարիչ ՄուՏիթ էլ Հապրի դատապարտուեցաւ 7 ամիս բանտարկութեան, եւ 2750 ոսկի վնասուց հատուցման, որուն 750ը զոհին այրի կնոջ եւ 2000 ոսկին իր զաւակը Տավուս պէյ Իզզեսթինին:

Վճռագրի «նկատի ունենալով»ներուն մէջ յիշատակուած է թէ պր. Իզզեսթինի մահը անդարմանելի բարոյական կորուստ մը պատճառած է Ընկերութեան: Ուրիշ խօսքով, դատարանը սահմանելով յիշեալ գումարը իբրեւ վնասուց հատուցում, նկատի ունեցած է գոհին գրաւած դիրքը, հասարակութեան մէջ:

ԱՆՁՆԱՍՊԱՆ ԸԼԼԱԼ ԿՈՒԶԷ ԿՆՈՋ ՁԵՌՔԷՆ ԱԶԱՏԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ

Մուհամէտ հաճի Թամիր անուն մարդ մը անձնասպանութեան դիմած է, ուզելով սակայն առաստաղին կախել քնքիքնիր: Դրացիներ հասած եւ իրական մահէ մը ազատած են զայն:

Հարցաքննութեան միջոցին Մուհամէտ յայտնած է որ կ'ուզէր անձնասպան բլլալ, ազատելու համար կնոջ ձեռքէն:

Բ. ԳՕՄԻՍԷՐՈՒԹԵԱՆ ՄԱՄՈՒԼԻ ՏԵՍՉՈՒԹԻՒՆԸ

Բարձր Խմիսերութեան Մամուլի Տեսչութեան պատասխանը տեսնող Հարիւրապես Եսեֆ, վերջացուցած բլլալով իր գործը, մօտ աստեղէն Ցունաստ պիտի մեկնի չի վերադառնալու պայմանաւ: Այդ պատճառաւ Մամուլի տեսչութեան պատասխանը յանձնուած է Բօնթ ըր Գաթիի, որ 1925ին Լիբանանի պատուիրակին օգնական կանգնած էր:

Պ.ԼԱՎԱՍՔՐԻ ԱՐՁԱԿՈՒՐԴԸ

Բարձր Խմիսերութեան լիազօր Պրն. Լավասքրի երեկ առիս արձակուրդ սուացած է եւ Ցունաստ պիտի երթայ:

Իր բացակայութեան ընթացքին, իր փոխանորդը արժամիայ կերպով պիտի ապահովէ սպասարկութիւնը:

ԳԻՒՂԱԳՆԱՑՆԵՐ Կ'ՈՒԳԱՆ

Այս շաբթուան ընթացքին Եգիպտոսէն երկու հարիւր գիւղացիներ հասած Լիբանան: Կ'ենթադրուի որ նախորդ տարիներու հետ բաղդատելով, այս տարի աւելի մեծ թիւով գիւղացիներ պիտի գան:

D. H. P.ի ՁԵՂՁԵԱԼ ԳԻՆԵՐԸ

Ձահլէի մէջ կատարուելիք Ս. Հոգորդութեան (Fête-Dieu)ատին ատիթ, D.H.P.ի բոլոր կայարաններ. Ցունիս 14, 15 եւ 16ին, Մասլախայի ուղղութեամբ, հարիւրին 20 հատ եսեսատութեամբ գեղչեալ գինով երթեւեկարձի տոմսակներ պիտի տան:

4ին տասը տարեկան փոքրիկները պիտի վճարեն մեծերու վճարած գեղչեալ գինին կէսը միայն:

Ցիշեալ տոմսակները, որ օրն ալ առնուած բլլան, պիտի կրնան արժէք ունենալ 16 Ցուլիսի մինչեւ վերջին թրենի մեկնումը:

ԿԵՂԾ ԴՐԱՄՆԵՐ

Ամեն օր կեղծ դրամներ կը գրաւուին ոսթիկանութեան կողմէ, արձաթ թուղթ: Ցարդ գրաւուած են 25 հատ հինգ ոսկինոց կեղծ դրամներ եւ 40 հատ ալ 25 եւ 50 դրոշոց արձաթ դրամներ: Ոսթիկանութիւնը ամեն տեսակ ինդութեանց դիմած է սակայն, ցարդ ոչ մէկ հետք գտած:

Սրեկ, Ձրդեյիհի մէջ, կնոջ մը ձերբին մէջ գտնուած է կեղծ 25 նոց մը:

ՏԱՆՏԱՇ ՑԵՂԸ ԳՈՐԾԻ ՎՐԱՅ

Աեեղին տեղեկացուցած էին թէ Ցաճ. տաս վրանաբնակ ցեղը' իր անխաղաղ եւ խռովարար ընթացքին պատճառաւ, տարագրուած էր Տէյր էլ Զօր:

Վերջերս անոնք յաջողելով մոլորեցնել իշխանութեանց հսկողութիւնը, եկած են հատատուիլ Գասլ-Գէի մօտ լեռնային օրջանի մը մէջ եւ...դարձեալ կը տարուճակեն իրենց խռովարար անհանգստացնող ընթացքը: Կր կարծուի թէ անոնք ցոյն իսկ բռնագրաւած են փոխրիկ հողամասմր, իրենց նախկին բնակավայրին մօտ:

Ինչ ալ բլլայ, ժանտարմերին ազատրտրուկն կը հսկէ, որով տանտատնցիներուն փորձը պատճառ մը պետի բլլայ որ աւելի եւս զօրացնեն իրենց վրայ դրուած հսկողութիւնը:

ԱՆՁՐԵՒ ԵՒ ԿԱՐԿՈՒՏ

Հիւսիսային Սիւրիոյ էզազ, Քիւրե Տաղ եւ Ձերապլուս գաղաներուն մէջ առտս կարկուտախառն անձրեւ տեղացած է եւ, կր կարծուի թէ, խիստ վնասակար պիտի բլլայ երկրագործութեան:

ԵՂԲԱՅՐ ՄԸ ԻՐ ՔՈՅՐԸ Կ'ՍՊԱՆՆԷ

Կիրակի օր զարհուրելի ոճիր մը տեղի ունեցաւ Թրիբոլիի բանուկ մէկ փողոցին մէջ:

Ապահ Քաեր անուն երիտասարդ մր, փողոցին մէջ հանդիպելով Բահրիճ Մուրի անուն իր մոլորեցնալ հոգ, կր յարձակի եւ դաշոյնի հինգ հարուածներ կ'իջեցնէ անոր կուրծքին: Ծանուր ապտիկր մահամերձ վիճակի մէջ հիւանդանոց փոխադրուեցաւ: Ջոյրասպան եղբայրը խոսթ կր փեսռուի:

Իր ոճրային արարքով, մարդասպանը ուզած էր պատժել իր քոյրը, որ աեեղծ մը ի վեր իր ամուսնական յարկը լքելով' կ'ապրէր բազաքի հիւրընկալ տան մը մէջ:

ՄԱՐԴ ՄԸ Կ'ՍՊԱՆՈՒԻ ՔԱՐԻ ՄԸ ՀԱՄԱՐ

Առջի օր, Մուսխիթպէյ բազին մէջ ոճիր մը գործուեցաւ, որուն զոհ զնաց հաճր Իպրահիմ Գուքէրի:

Հաճր Իպրահիմ իր բնակարանին առջեւ կ'ուզէր քար մը դնել, սակայն դրացին հաճր Մահմուտ Նասիճ կ'ուզէր խլել այդ քարը, առարկելով որ իր պատեհգին առնուած է քարը: Վէճի կր բռնուին եւ հաճր Իպրահիմ ապտակ մր կիջուցնէ Մահմուտ Նասիճի վզին: Այս վերջինը դանակր կը քաշէ եւ չորս հինգ տեղէն վիրաւորելէ վերջ կ'սպաննէ իր հակառակորդը:

ԲԻՐԵՐՈՎ 5 ՀՈԳԻ ԿԸ ՄԵՌՑՆԵՆ

Քիւրե Տաղի օրջանի Շաեհան գիւղին մէջ, բուռն կռիւի մը ընթացքին, Թահեր Մօսայեմ, Մօհամէտ Խաեան եւ այս վերջինոյ եղբայրը, երեքը միացած վայրագօրէն յարձակում գործեցին եւ բիրերով սպաննեցին նոյն գիւղին, սակայն իրենց հակառակորդ հինգ անձեր:

Տեղական ժանտարմերին յաջողեցաւ ձերբակալել այս երեք վայրենի մարդասպաններ:

ՆԱԻԻԳԱՑՈՒՄՆԱՒԻՆ

Պ. Յովհաննէս Պալիկեան, Հայկ Պ. Առաքել Հապկեճեանի ամուսնութեան առթիւ, փոխան օնորհաւորութեան երկու հարիւր Սիւրիական դահեկան կը նուիրէ Մամքիխի ազգային բուժարանին:

Սեանալ խմբագրութենէն:

ՍԱԿԱՒԱՆ ՊԼԻՒՐԱՒԻՒԹԻՒՆ

14 ՅՈՒՆԻՍ 1933

		Ս. Փ.
Սգիպտ.	բլթայրժ.	441
Անգլկն.	»	430
Տօլար	»	104.50
Թրքական	»	60
Գաճ. Օթթօման		138
Իթալական Լիր 100		660
Ցունական Տրախմ 100		70
Անգլկ. ոսկի		622
Ֆրանս.	»	492
Սամաճ.	»	553.50
Արծաթ մհճիս		21

Ֆրեսի Ֆօնս. Ա. Ֆր. 611
» » Բ. » 322
» » Գ. » 311

Սեճերեան եզբարք Բիւ Ֆօս
Թելեֆօն՝ 5-19

անհատանելին էր որուն պիտի հանէր ինք: Լիան այն աստիճան մոռցել տուած էր անոր պատերազմի սարսափը, որ, եթէ բամնուէին, աղան հանդիպով պիտի երթար խրամները ու կուտելով ճամբայ մը պիտի բանար դարձեալ անոր վերադառնալու համար:

Լուռ էր Լիան տակաւին, յոգնած չէր, զաղտնի խորհուրդ մը կար գեռ իր աչքերուն մէջ: Տեսաւ որ Ճորճ զինքը կը դիտէր, ժպտեցաւ, անցուց մերկ թեւը անոր թեւին եւ ըսաւ.

— Սարսափելի օրեր անցուցեր ես, բայց բարեբաւում մը կայ մէջդ, շատ տարօրինակ է իսկապէս...

— Այսի՞նքն...

— Հիմա աւելի լաւ կը հասկնաս դիմացինդ ու չես ընդմիջեր:

— Տեսայ որ կը մտածէիր:

Ճորճ աւելի մօտեցաւ անոր ու շարունակեց.

— Կը սիրեմ քեզ, կը պաշտեմ ու չնորհակալ եմ...

— Շնորհակա՞լ...

— Այո՛, այս գիշերուան, յաջորդ երեք գիշերներուն համար:

— Բայց կը կարծես որ նուէ՞ր մըն է ըրածս:

— Հապա՞...

— Կը կարծե՞ս որ մոռցած եմ այն փոքրիկ մատաղին, գիշերազգեստը ու մեր վերջին գիշերը, երբ քեւերուդ մէջ առած անդուխներէն վեր տարիր զիս...

— Ուրեմն աւելի կատարեալ ու անհաւատալի է երջանկութիւնս, ինչպէ՞ս չնորհակալ չըլլամ: Չես գիտեր ինչ սարսափելի էր այն օրը երբ սկսանք մեր յառաջխաղացումը դէպի Ցրէմէլ: Լոնտոնի զօրագունդներէն մէկուն մէջն էի ես, կորնթոսցիներ մեր զինուորներուն կէսը, եթէ այդ յիմար արարածները գիտնային թէ որչափ նեղ էր մեր ճակատը այնտեղ...

բահար մը չունենար: Ճորճ ինքն ալ ուզեց աչքերը դէպի գուռը, իւրաքանչիւր անդամ որ մէկը կը մտնէր ներս, Ճորճ կը դիտեր նախ մարդուն ու յետոյ աչքին ծայրովը կը նայէր աղջկան: Բայց Լիան չմտածեց ինքզինքը երբեք:

Վերջապէս մէկը ներս մտաւ սրահէն: Աղջիկը տեսաւ, սակայն չհասկցուց որ կը ճանչնար զայն: Անծանօթը աչքերը չեեռացուց անկէ եւ նայուածքովը հետեւցաւ անոր: Ճորճ լարուած ջիղերով սպասեց:

Մարդը անցաւ իրենց սեղանին առջեւէն, առանց նայելու աղջկան: Այնքան անտարբեր երեւոյթ մը ուներ Լիան որ կարծես թէ չտեսաւ անոր անցնիլը: Լաւ հագուած էր ան եւ ծաղիկ մը ուներ լամբակին վրայ յար և նման Լիանի կուրծքը զարդարող ծաղկին, նայելով իր տարիքին հաւանօրէն զինուորական ծառայութեան կանչուած չէր տակաւին, յիսունոց մէկը: Քաղաքային հաղուստ հագած էր անշուշտ և այնքան ալ աչքի չպիտի զարնէր, եթէ, մարդոց աչքերը վարժուած չըլլային այդ օրերուն զինուորական տարազին:

*Լիանի սպասած մարդը չէ ասիկա, սասածեց Ճորճ, պարզապէս իր ուշադրութիւնը գրաւած էր, ուրիշ ոչինչ: Ուրեմն աւելորդ էին իր կասկածները, Լիան ճշմարտութիւնը ըս

ՍԻՆԷՄԱՅԻ ԱՇԽԱՐՀ

ԱՅՍ ՇԱԲԹՈՒԱՆ ՖԻԼՄԵՐԸ

ԿԱՆ ԹԷԱԹՐԸ

Prisonnier de mon Cœur

(Իմ սրտիս գերի)

Մարսէլ Էսբիո եւ Բոլ Կօթօ գրած են գիրք մը «Իմ սրտիս գերի» անունով: Այս հատորը խիստ յարմար է ներկայած չափանկարի վերածուելու: Ֆիլմը ցոյց կուտայ Նորմանական դաշտային հիանալի տեսարաններ՝ կը ցուցնէ մարդկային զանազան սիպարներ՝ գող, դատաղեր, լրտեսներ և կեղծարար:

Երիտասարդ դատարկապորտ մը կը կռւի ոսկիճանապեհի մը հետ: Այս վերջինը կը պահանջէ անկէ վրնասուց հատուցում մը եւ որովհետեւ կը մերժուի, կը բռնադրէ դատարկապորտը:

Այս է մօտաւորապէս նիւթը չարժանկարին: Բայց դուք անոր մէջ պիտի տեսնէք զանազան պարեր, խաղեր: Պիտի գիտէք քաղաքի մը կեանքին զանազան ուրախութիւնները, հանգոյցները, սովորութիւնները, վիճաբանութիւնները:

Ռօլան Թուքէն լաւ կատակերգակ մը, միևնոյն ժամանակ լաւ պարող մըն է:

Անարէ Գէրլէյ կը կատարէ ոսկիճանապեհի դժուարին դերը, զանգուած և խիստ չնորհալի կերպով:

ԲՕՍԵԱԼ

Ben Hour (Պէն-Հուր)

Սինեմա Բոյեալ այս չաբթաթ կը ներկայացնէ պատմական խիստ արժէքաւոր եւ նշանաւոր ֆիլմը՝ Պէն Հուր: Աւելորդ է զովաբանութիւնը ընել այս չարժանկարին, որովհետեւ անիկա ներկայացուած է աշխարհի բոլոր սինէմաներուն մէջ օրերով, ամիսներով, տարիներով և սիրուած է բոլորէն, բոլորէն:

Ըսենք միայն, որ Պէն-Հուրին երթալով, դուք պիտի տեսնէք հին Հռովմէական, Ասիական, Հրէական ժողովուրդները, սովորութիւնները տարազները, տարտնզեցիկ պատերազմները, ծովամարտերը, սէրերը: Դուք պիտի տեսնէք անոր մէջ Հրովմէական կայսրութեան մեծութիւնն ու հարստութիւնը, գերիներու թշուառական կեանքն ու չարչարանքները: Այս ֆիլմը պատմական օրէնքէն իսիստ գեղեցիկ է և կարժէ անպայման զայն տեսնել:

Պէն—Հուրի դերը կը մարմնացնէ մեծ արուեստագէտը, Ռամօն Նովարօ:

ԱԼՖՈՆՍ

La Perle (Մարգարիտը)

Ջուարթ կատակերգութիւն մըն է: Ռօպէր Արնօ եւ անարէ Գէրլէյ կարեւոր գերեր ունին:

Բարիզցի նշանաւոր ոսկերիչի մը պատմութիւնն է «Մարգարիտը» մարդ մը, (ոսկերիչը) որ կրնայ զոհել կին, ընտանիք, պատիւ նիւթին համար: Մարդ մը որ կրնայ մոռնալ յիշատակ, բարեկամութիւն ամէն, ամէն բան, միմիայն իր անձնական, առևտրական գործերուն յաջողութեանը համար:

«Մարգարիտ» ունի իր դիտողաչարժ, գուարթ կողմերը:

Բոլոր դերակատարներն ալ յաջողութեամբ կը ստանին իրենց յանձնուած խաղերը:

Ռեժադրութեան մասին խօսք չի կայ:

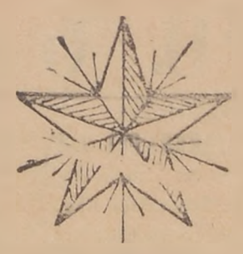

ՕԳՆԷ ԴՈՒՆ ՓԵՋԻ
ԵՒ
ԱՍՏՂԸ ՓԱՕԱ ՊԻՏԻ ՕԳՆԷ

ԸՆՏԱՆԻՔԻ ԱՍՏՂԸ

(L'ETOILE du FOYER)

Առեւտրական և երկրագործական ժողովրդային վարկի հաստատութիւն Անանուն ընկերութիւն.— դրամագլուխ 3,000,000 ֆրանք. որ կրնայ 3.000,000,000 ֆրանք.ի բարձրացուիլ վարչական խորհուրդի պարզ որոշումով:

Կեդրոնատեղի.— 137 Boulevard Sebastopol - Paris

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ Արեւելեան պատուհանց

Սավոյ Օթէլի առջեւ, Պուրճ, Պէյրութ

ԵԼԵՒՄՏԱԿԱՆ ՃԻՒՂ

Ա.ԻԱՆԴԻ ՊԱՑՄԱՆԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՕԺԻՏ

Երաշխաւորեալ տոկոս 5½ %, Ասկէ զատ մասնակցութիւն ընկերութեան շահերուն:

ԿԱԼՈՒԱԾԱԿԱՆ ՃԻՒՂ

ՎԱՐԿԵՐՈՒ ԲԱՑՈՒՄ

Կալուածի վրայ փոխառութիւնք վճարելի 10—15—20 տարիէն, որոշուած պայմանաժամէն առաջ ուզողը կրնայ վճարել:

ԸՆՏԱՆԻՔԻՆ ԱՍՏՂԸ ընկերութիւնը ներկայիս 75,000է աւելի անդամ ունի: մինչև 1 Ապրիլ 1931 Ընտանիքին Աստղը 135 միլիոն փոխ տուած է, գրաւով 50՝ միլիոնէ աւելի արժէք ունեցող անշարժ կալուածներու վրայ:

Ամեն թղթակցութիւն ուղղել՝ B. P. 821, Beyrouth

UNITED STATES LINES

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ՎԱՃԱՌԱԿԱՆԱԿԱՆ ԳԻԾ

Աշխարհի ամենէն ապահով, շքեղ եւ արագ նաւերը

(Շաբաթական կանոնաւոր երթեւեկ Հավրէն Շէրպուրկ և Նիւ Եորք)

Նաւերու անուններ		Մեկնումի թուականներ		
Ուաշինկթըն	Նաւը	25	*Մայիսին*	*Հավրէն*
Լէվիաթան	»	27	»	*Շէրպուրկէն*
Բրէզիւէնթ Հարթինկ	»	1	*Յունիսին*	*Հավրէն*
Մանհ.Թթան	»	8	»	»
Բրէզիւէնթ Հավըր	Նաւը	15	»	»
Լէվիաթան	»	17	»	*Շէրպուրկէն*
Ուաշինկթըն	»	22	»	*Հավրէն*
Բրէզիւէնթ Հարթինկ	»	29	»	»

Մանրամասն տեղեկութեանց համար պէտք է դիմել Ընդհ. գործակալութեան

ՀԻԹԹԻ ԵՂԲԱՅՐՆԵՐ

Հեռաձայն 8—00, Մատաթ փողոց Պէյրութ, B. P. 511

Հեդագր. հասցէ.— «HITTIFRER»

ՏՕՔԹ. Տ. Գ. ԼՈՒՍԱՐԱՐԵԱՆ

ՎԿԱՅԵԼ ՓՈՐԻԶԻ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑՆԵՐԷՆ

8 ՓՈՂՈՑ ՆԷՁԻՄ— ՀԱՏՏՏ, ՀԱԻԻԻՋ ՀԱՍՔԻ

Սրհար տարիներու ընթացքին Փարիզի մէջ իր ուսումը կատարելագործելէ եւ հիւանդանոցներու մէջ մեծ հմտութեան եւ երկար փորձառութիւններ սեպելէ վերջ, վերադարձած է Պէյրութ եւ հաստատած իր սեփական դարմանատունը Նէճիպ-Հաստատ փողոց թիւ 8:

Գիտական ամենավերջին մեքոտներով եւ ելեքտրաբուժութեամբ (Diatermo-therapie) ներքին եւ ի մասնաւորի կանանց վեներական, Ֆրանկախտ, ցոր եւ հին գերամիզութիւն, փրոսթաթի, սերմնամանի, միզամանի եւ անկարողութեան հիւանդութիւններու ու տկարութիւններ: Ճմաճապես կը դարմանէ արեան եւ ընդհ. տկարութիւններ, ռամաթիզմ (Rhumatisam) մորթային հիւանդութիւններ, մանիօակագոյն ճառագայթներով (Rayon ultra-violet): Մասնաւոր ելեքտրականութեամբ (Electro-coagulation) կատարեալ դարմանում կոկորդ, amygdaleի Hemoroideի:

Ընդ. ժամեր 8—12 եւ 2—8: Կիրակի եւ օրական օրեր միայն կէսօր:

Սինեմա Ալֆօնս

15 Յունիսէն սկսեալ կը ներկայացնէ սիրուն, զուարթ կատակերգութիւն մը

LA PERLE (ՄԱՐԳԱՐԻՏԸ)

մասնակցութեամբ յայտի արուեստագէտներ. Սիւզի Վէրնօճի, Աճեռk Գէր. լէյի, Ռօպէր Արնուի եւ այլն:

Ներկայութիւն Թ. կեսարի:

ՁԱՇԱՐԱՆ "ԼԻԼԱ"

ՆՈՐ ԲԱՑՈՒԱԾ Է

« Լ Ի Լ Ա »

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՁԱՇԱՐԱՆ—ԳԱՐԵՋՐԱՏՈՒՆԸ

ԸՆԿԵՐԱԿՑՈՒԹԵԱՄԲ

ՎԱՀԱՆ ԹՈՐՈՍԵԱՆ ԵՒ ԵՐՈՒԱՆԴ ՁԻՆՏԼԻՃԵԱՆԻ

Պուրճ— Հին Սերայի եռեւի աճկիւնը

ԻՐ ՏԵՍԱԿԻՆ ՄԷՋ ՄԻԱԿՆ Է·

Հալէպի րնտիր իւղով, ոչխարի քարի միսով եւ խնամքով պատրաստուած կերակուրներ.

ՄԱՏՐՈՒԹԻՒՆ,
ՍՐԱԳ ՍԳԱՍԱՐԿՈՒԹԻՒՆ
ԽԻՍՏ ՄԱՏՋԵԼԻ ԳԻՆԵՐ.

ՉԵԻԱԳԻՏՈՒԹԵԱՆ ԴՊՐՈՑ

(Academie de Coupe de Beyrouth)

Պատճառաբանօրէն ճանչցուած եւ արտօնուած Լիբանանի Հանրապետութեան Կրթական Նախարարութեան որոշմագրով:

Հասցէ՝ Remeili, 161, Rue Pasteur

ՏԻԿԻՆ ՄՈՍՏԱՖԱՆ, վկայեալ Փարիզի *Academie de Coupe de Paris*էն եւ Փարիզի մէջ տարի ճիգին մէջ ստացած իր 10 տարուան փորձառութեամբ ներկայիս պատիւ ունի յայտնելու յարգոյ հասարակութեան թէ՝ հաստատած է Պէյրութի մէջ Չեւագիտութեան դպրոց մը:

Դասընթացքները երկու ճիւղերու կը բաժնուին: Ա. Չեւագիտութիւն (տեսական եւ գործնական) Բ. Ձեռնակիրկնեներու ձեւագիտութիւն (օժանդակ եւ կարեւոր տեսակ ներակիրկնեներ ձեւելու եւ կարելու կերպը):

Դասընթացքի տեւողութիւնը կախում ունի աշակերտին առուեսքին մէջ ցոյց տուած ուշիմութենէն եւ ճարպիկութենէն, նուազագոյն ժամանակ երեք ամիսու Դասերու յաջող աւարտումէն չետոյ աշակերտուհին կ'ստանայ վկայական մը:

Դասընթացքները կը տեւեն 1.30ական ժամ, օրաթերթ երեք անգամ, աշակերտներու ձրի տեսակցութիւն չկայ, դպրոցը դպրոց մի եւ ոչ տեսիլեստանոց:

Աշակերտներու ստծանագրութիւնները կ'սկսին ամսոյս 11էն սկսեալ, յարգելի ծնողքները եւ հետաքրքրուող տիկիններ կը հրաւիրուին դիմել դպրոցիս ամէն օր: Դասընթացքները կ'սկսին ամսոյս 19ին

Միօտ նոր աշակերտներ կ'ընդունուին:

Դիմերը դիւրամատչելի: Առաջին խումբ աշակերտուհիներ կ'ստանայ նուէրներ:

Յ. Կրպիճեան եւ Որդի

ՊԻԼԻՆԶԷ ՆՈՐ ՀՐՇԷԶՆԵՐ ԼԻՊՆԱՆ ՄԱՐԳԱՅՈՎ

Երաշխաւորուած 20 տարուան համար

ՐԻՒ ԳԱԲՐԻՍԻԷԼ թիւ 43

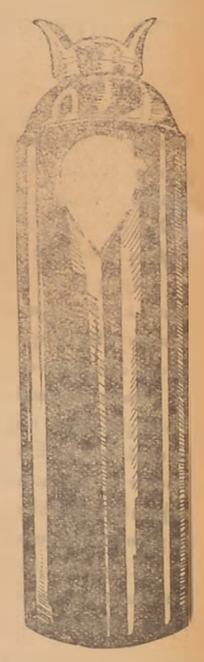

Ցուխանճեակ Կրպիճեան եւ Որդի Գործարանին մէջ կը շինուին՝ օտս կատարելագործեալ յորինուածով եւ ամենատպեցիկ հիմիական բաղադրութիւններով գործող եւ 20 ֆիլօկրամ ճնշումի դիմացող պղինձէ հրակներ, ԼԻՊՆԱՆ մարքայով:

Անոնք արձանագրուած բլլալով Քաղաքապետութեան Տնօրինութեան մօտ, նաեւ արժանացած են Ֆրանսական քէնիք յանձնախումբի գնահատութեան:

Դիները չափազանց դիւրամատչելի եւ

Արդիւնքը երկարակեանակ է:

Մահճակա՞լի կամ Աթո՞ռի պէտք ունիս, գնէ՛

Ekvall վաճառանիշով մահճակալ մը, որ ծանօթ է այժմ ամենուն գին՝ 8—8.50 եւ 16.50 ս. ոսկի վճարումի դիւրութիւններ.—

Հասած են մեր ծալուող աթոռները տոկուն, ներկայանալի, թեթեւ եւ դիւրամատչելի ամէն տեսակի.—

Բնական գոյնով՝ հատը 130 ս. դ. րնկոյզի գոյն՝ հատը 135 ս. դ.

—o—

Դիւղ երթալէ առաջ այցելէ մեզ անգամ մը եւ գնէ աթոռ մը որ կրնայ ծառայել քեզ տարիներ շարունակ, բլլայ գիւղը թէ տանդ մէջ:

Մեր մահճակալները կը ծախուին նաեւ Mr. Emin Adadah քով, Avenue Foch:

Բայց ո՛չ նոյն վճարումի դիւրութիւններով:

***

ԴԵՂՕՐՍՑԻԿ ՃԻՒՂ

Hidro-milkuderm: Ոսխրուղ եւ քեւերուղ տակր կը բռնի 6, տիկին Օրիոդ, Պուրճ, եւ նուէն կը դժգոհի՞ս. գնէ՛, **Hidro-milkuderm** սպիտակ բրնձի քիւղ մը եւ զարծուի զոյն, շարաթ մը ետք, բռնիները նուազած եւ ուռախարդ նոր խոպոռ անհետացած պիտի բլլայ:

Pommade Desitin&Poudre: Մանկ տաճ պլեթ է ունենայիր **Desitin** նրեսի **boutons** այրուցքի, մորթի հիւանդութեանց լաւագոյն եւ ազդեցիկ ծծմառնէ զար կրնաս ունենալ:

Coricide parfait: Ոտիդ կոշնեղէն (ապար) կը տառապի՞ս, զար ծածկէ **Coricide parfait** եւ կոշներ առանց խղճալ քնոյ մեկ եւ լաւագոյն դեղն է:

Dr. THILO & Co. Մարտան ծանօթ է արդէն ամէնուն, զարծածելէ ետք վաճառանիշը կրող **Chlorure d'Etyle, serum glucosé, Emetine, Huile camphré** եւ այլ նոյնպէս **Injection** տրոճի լաւագոյն կերպով պատրաստած են եւ ունին երկար տարիներու ծանօթ ու ծանօթ են ամբողջ ասխարհին:

Ասնկի ախտկութեանց, գնատի եւ այլ մանրամասնութեանց համար դիմել՝

Սուրիոյ եւ Լիբանանի Ընդհ. Գործակալ *ԵՐԻՒՆԴ ՔՇԻՇԵԱՆ*

Գալ—Իտրիս 123 Rue des Postes, «l'Orient»ի կից B. P. 810 Beyrouth

— Ուրեմն ապահէ վայրկեան մը, հիմա կուգամ:

Ոտքի ելաւ Լիան ու գնաց կիներու լուացարանը որուն դրան մօտիկը նստած էր անծանօթը: Ձորճ նայեցաւ անոր, խնդաց իր անտեղի կասկածներուն վրայ: Լիան մարդուն կողմն անգամ չնայեցաւ, իսկ մարդը կարծես չտեսաւ զայն: Անուշադրութեամբ ձգեց ձեռնոցը ձեռքէն զոր մարդը անմիջապէս վերցուց, բայց ուշ էր, Լիան անյայտացեր էր դրան ետեւը:

Վերադարձին մարդը բարձրացաւ տեղէն ու քաղաքավարօրէն խոնարհութիւն մը ընելով, ձեռնոցը երկարեց անոր: Թերեւս գիտէր որ Մաքա Հարին էր ան — ո՞վ չէր գիտէր — եւ հարթ կ'երեւար այդ ծառայութիւնը մատուցանելու համար: Ամէն պարագայի մէջ Լիան քաջալերութիւն չտուաւ այդ մարդուն, անցաւ սրահէն ու եկաւ Ձորճի սեղանը, ուսերուն առաւ քաւիչէ վերարկուն, Պ. Ֆրէտէրիքը մեծարանքով բարեւեց ու մեկնեցաւ Ձորճի հետ միասին:

4

Ինքնաշարժը տուրաց Ավընիւ տը Շան զ'Ելիզէէնն ու մտաւ Ավընիւ տը լա Կրանտ Արմէնն: Լիան չխօսեցաւ երբեք: Իր մտազբաղ երեւոյթը աւելի անմեկնելի էր հիմա քան ճաշարանին մէջ: Ձորճ չուզեց խանգարել զայն, որովհետեւ ինքնամփոփումը առանձնաշնորհն էր այդ աղջկան: Կը տեսնէր որ տարբեր էր անոր կեանքը այժմ, չատ մարդիկ կը ճանչնար հիմա ան Փարիզի մէջ:

Չինքը տուն հրաւիրելու այդ քաջութիւնը զարմացուց Ձորճը որ կուրծքէն հեւաձգաւ անոր: Փորձառութիւնով գիտեր որ ազատ ու ինքնակամ աղջիկ մըն էր ան, նոյն իսկ այն օրերուն երբ հասարակ ծառայող մըն էր դեռ Փարիզի կապելային մէջ: Չհարցուց թէ ինչպէս կրցած էր հասնիլ Նէօյիի մէջ չքեղ բնակարան մը

ունենալու դիրքին, ինչպէս հարցնէր, իրեն ինչ: Շատ աղէկ գիտէր որ իրը չէր այդ աղջիկը, չէր մոռնար այդ պարագան:

Լուռ էր աղջիկը միշտ: Հարկաւ պատճառ մը կայ, խորհեցաւ Ձորճ, բան մը պատահած բլլալու է իրիկուընը՝ թատրոնին մէջ և կամ թերեւս ժամադիր էր մէկուն հետ իր անձնական գործերուն համար ու այդ մէկը չէր յարգած իր ժամադրութիւնը, ո՞վ գիտէ, հարիւր տեսակ բաներ կրնար պատահիլ: Հասարակ գինուորի բնատրազան դիրքի մէջ էր Ձորճ տակաւին, գերի մը անոր աղջկան մտքին մէջ սրտուն չէր ուզեր հաղորդակից ընել տղան: Ձորճ թողուց զայն իր առանձնութեան մէջ, խաղաւեցաւ ինքնաշարժի բարձերուն գիրկը՝ ապշած ու չուարուն, կը պաշտէր զայն:

Շատ աւելի հրապուրիչ էր այդ աղջիկը հիմա քան հին օրերուն: Ցաջողութիւնը վայելած էր անոր: Ձորճ ամէն տեսնէ աւելի կը դգար թէ կեանքի չքեղութիւնները որքան անհրաժեշտ էին այդ աղջկան համար: Ինչպէ՞ս մտքէն անցուցեր էր ամուսնանալ անոր հետ: Ւնչ, հասարակ գինուոր մը... բայց Թող վերջանայ պատերազմը ու ինք վերադառնայ իր այիատանքին... այն ատեն իր յաջողութիւնները արժանի պիտի դարձնեն զինքը այդ աղջկան:

Երազ մըն էր ասիկա Ձորճի համար, իր կեանքը վերջնական կերպով կանոնաւորելու նպատակով չէր որ կը խորհէր ամուսնանալ անոր հետ:

Լիանի էութիւնն իսկ անհնար կը դարձնէր այդ բանը որ և է մարդու համար: Թերեւս Ձորճ լրջօրէն չէր մտածեր ամուսնութեան մասին ալ, չպիտի ուզէր զաւակներ ունենալ այդ աղջիկէն, չէր կրնար երեւակայել թէ կընար մայր մը բլլալ այդ աղջիկը: Իրեն համար